

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΝΩΝΕΙ

Ιστορικών της ευρέσεως της σεπτής εικόνας της Παναγίας Παντανάσσης και μερικά θαύματα αυτής

Κατά τους παλαιούς χρόνους, εις την μικράν νήσον Σίκκινον, κειμένην μεταξύ των νήσων Ίου και Φολεγάνδρου, και βορείως της νήσου Θήρας (Σαντορίνης), των νοτίων Κυκλάδων, υπήρχον πολλαί ιδιόκτητοι Εκκλησάει, εκάστη των οποίων είχε και Ιερέα εφημέριον. Εις τον εφημέριον μιας εξ αυτών, τιμωμένης επ' ονόματι του Τιμίου Προδρόμου, συνέβη η εξής θεία αποκάλυψις.

Ο ιερεύς της Εκκλησίας του Τιμίου Προδρόμου, είδεν εν μιάνυκτί κάθυπνον, θαυμασίαν τινά και μεγαλοπρεπή γυναίκα, ήτις τω είπε: «Να υπάγης εις το βόρειον μέρος της νήσου, και εις την θέσιν, Βορεινό Αυλάκι, να με παραλάβης». Την πρωίαν ο ιερεύς ανεκοίνωσε το όνειρό του εις την πρεσβυτέραν, η οποία όμως τον συνεβούλευσε να μη δίδη προσοχήν εις τα όνειρα. Την επομένην νύκτα, βλέπει το ίδιον όραμα ο ιερεύς, το οποίον και ανεκοίνωσε και πάλιν εις την πρεσβυτέραν του από την οποίαν έλαβε την απάντησιν, ότι η επανάληψις του οράματος ήτο προϊόν της φαντασίας του, και του επηρεασμού του από την προηγούμενην νύκτα. Η απάντησις αύτη καθησύχασε τον ιερέα. Εν συνεχεία, την τρίτην νύκτα, παρουσιάσθη και πάλιν κατ' όναρ η θαυμασία γυνή εις τον ιερέα, και αφού τον ήλεγξε δια την απιστίαν του, τον προσέταξε να υπάγη αμέσως εις το υποδειχθέν μέρος, διότι εάν παρακούση, θέλει πάθει μεγάλον κακόν.

Αφυπνισθείς έντρομος ο ιερεύς, από το μεγαλείον της θείας οπτασίας, και περιβληθείς το ράσον του, ανεχώρησεν αμέσως αν και ήτο νύκτα ακόμη, κατευθυνθείς εις το υποδειχθέν μέρος χωρίς να εξυπνίση και γνωρίση τούτο εις την πρεσβυτέραν ή εις άλλον τινά.

Μόλις έφθασεν εις το υποδειχθέν σημείον, το οποίον είναι βραχώδες και κατωφερές είδε φως ως της κανδύλας, άνωθεν της θαλάσσης και πλησίον της ακτής. Επλησίασε το σημείον εκείνο, αλλ' αιφνιδίως έχασε τα φως, το οποίον είχε προηγουμένως αντικρύσει, ιδών επί του σημείου αύτου, την αγίαν Εικόνα ισταμένη νορθίαν, επί της θαλάσσης, απέχουσαν ολίγα βήματα από της ξηράς. Αμέσως γυμνώσας τους πόδας, και ανασηκώσας το ράσον του

εισήλθεν εις την θάλασσαν, όπως παραλάβη την φανείσαν ούτω αγίαν Εικόνα της Θεοτόκου. Εν όσω όμως ο ιερεύς επλησίαζεν, επί τοσούτοναπεμακρύνετοαπ'αυτού η αγία Εικών, πάντοτε ισταμένη ορθία, προς την ανοικτήν θάλασσαν. Κατόπιν της ματαίας αυτής προσπαθείας ο ιερεύς, αφαιρέσας πάντα τα ενδύματα αυτού, εισήλθε κολυμβών εις την θάλασσαν, κατευθυνόμενος προς την αγίαν Εικόνα. Και πάλιν όμως, όσον επλησίαζεκολυμβών προς το μέρος της αγίας Εικόνας, αυτή απεμακρύνετο προς τα ανοικτά της θαλάσσης. Τότε είδε και πάλιν ο ιερεύς το φως έμπροσθεν της αγίας Εικόνας, προχωρούσης προς τα ανοικτά του πελάγους.

Απελπισθείς τότε ο ιερεύς, εξήλθε της θαλάσσης, και καθώς ενεδύετο, βλέπει την αγίαν Εικόνα και πάλινπλησίαζουσαν προς την ξηράν και εις το σημείον όπου αρχικώς είχε φανερωθή, και αμέσως ανελθών εις την κωμόπολιν, ανήγγειλε δια κωδωνοκρουσίας προς τον σπεύσανταλαόν, διηγηθείς το θαυμάσιονγεγονός, καθώς και όλα όσα συνέβησαν εις αυτόν. Τότε ακούσαντες ταύτα εν ευλαβεί εκπλήξει, άπαντες οι κάτοικοι, εξήλθον μετά φανών και λαμπάδων και εξαπτερύγων, και επικεφαλής έχοντες τους ιερείς της νήσου, περιβεβλημένους τας ιερατικές αυτών στολάς, ως και τους ιεροψάλτας, άδοντας και ψάλλοντας τα μεγαλεία του θεού, έφθασαν πάντες εν ιερά πομπή εις το προαναφερθέν ως άνω σημείον, και είδονθαυμάζοντες την αγίαν της θεοτόκου Εικόνα, ισταμένηνορθίαν επί της θαλάσσης, και πλησίαζουσανπρον την ξηράν. Τότε ο ιερεύς εις ον εφανερώθη, εν πλείστη ευλαβεία και κατανύξει, πάντων ορόντων και αινούντων εν σιγή και κατανύξει τα μεγαλεία της θεοτόκου, γονυπετήσας παρέλαβε την αγίαν Εικόνα, άνευ δυσκολίας τινός, εις χείρας του.

Άπαν το συνελθόν πλήθος του λαού, ηγαλλίασατο τω πνεύματι, επί τη παραδόξωελεύσει, δια της αγίας αυτής Εικόνας, της Κυρίας ημών θεοτόκου, εις την μικράν ημών νήσονΣίκινον, και σχηματίσαντες και πάλινιεράνπομπήν, μετέφερον την θαυμαστήν ταύτην Εικόνα εν λιτανεία, άδοντες και ψάλλοντες, εις την Εκκλησίαν του Τιμίου Προδρόμου, όπου η εφημερία του προλεχθέντος ιερέως, σκοπόν έχοντες να θησαυρισθή εκεί, ένθα και παρέμεινε δι' όλης της ημέρας.

Αλλ' απροσδοκῆτως, την επομένην πρωΐαν, δεν ευρέθη εις ἡνθέσιν εἶχον τοποθετησῆαι αὐτήν, και τούτο σφόδρα ανησύχησε τους κατοίκους, φοβηθέντες κλοπὴν της αγίας Εἰκόνος. Κατόπιν προσπαθειῶν, ανεύρον αὐτήν παραδόξως εις ἄλλην Εκκλησίαν του Τιμίου Σταυρού, ευρισκομένην εις το κέντρον της κωμοπόλεως, εις την θέσιν, Κάστρο, ορθίαν ἐπὶ στασιδίου, παραπλευρώς της αριστεράς θύρας του Ἱεροῦ Βήματος, εν ἡ συνήθως εἰκονίζεται ο Ταξιάρχης. Το γεγονός τούτο, μη γνωρίζοντες πώς συνέβη, προεκάλεσε φιλονικίαν μεταξύ των ἰδιοκτητῶν των δύο εκκλησιῶν, η δε αγία Εἰκὼν και πάλιν, ως ἦτο ἐπόμενον μετεφέρθη εις την Εκκλησίαν του Τιμίου Προδρόμου, ὅπου το πρῶτον ετοποθετήθη, μετά την παράδοξον και θαυματουργὸν ανεύρεσίν της.

Αλλά παρά πάσαν ἐλπίδα, την δευτέραν πρωΐαν, και πάλιν η αγία Εἰκὼν εἶχε μεταφερθῆ εις την Εκκλησίαν του Τιμίου Σταυρού, κατά τρόπον ἀγνωστον και μυστηριώδη. Τότε ἀμφότεροι οἱ ἰδιοκτῆται των εκκλησιῶν, ἀπεφάσισαν ὁμοφώνως, να φυλάξουν δι' ὅλης της νυκτός ἀγρυπνούντες εις την Εκκλησίαν του Τιμίου Προδρόμου, (ὅπου ως προείπομεν εἶχε τοποθετηθῆ και πάλιν η αγία Εἰκὼν) διὰ να συλλάβουν, ως υπελάμβανον, τον νυκτερινὸν μεταφορέα της αγίας Εἰκόνος, ἀγνοοῦντες το παραδόξως ενεργούμενον. Προς τούτο ἐκλείσθησαν εις τον γυναικωνίτην της εκκλησίας του Τιμίου Προδρόμου, και ἀγρυπνούντες «εφύλασσον φυλακάς νυκτός», κατά το γεγραμμένον.

Περὶ το μεσονύκτιον, εν ὧ παρετήρουν, εἶδον παραδόξως μίαν λάμψιν εν τῷ ναῷ, και ἤκουσαν τριγμὸν της θύρας αὐτοῦ, ἡτις, εν ὧ ἦτο κλειδωμένη, ηνοιχθη αυτομάτως, η δε αγία Εἰκὼν της Θεοτόκου, κατά τρόπον ἀληθῶς θαυμαστόν και παράδοξον, ἐφυγε ἀπὸ την θέσιν της, και ἐξήλθε δια της θύρας του ναοῦ, ἡτις και πάλιν ευρέθη αυτομάτως κεκλεισμένη. Ἐκπληκτοὶ τότε και ἀκρως ἐκστατικοὶ και θαυμάζοντες οἱ δύο ευσεβεῖς Σικίνιοι, κατήλθον εκ του γυναικωνίτου, και ἀνοίξαντες την ἀσφαλῶς κεκλεισμένην θύραν ἐξήλθον εις την αὐλήν, ὅπου εἶδον την παράδοξον και γλυκεῖαν ἐκείνην λάμψιν να εἰσέρχεται εις την στοάν του ἄλλου ναοῦ, του Τιμίου Σταυρού, και σπεύσαντες εν πολλῇ ευλαβείᾳ και θαυμασμῷ ἐπὶ τοῖς τελουμένοις και ὀρωμένοις, ανεύρον την αγίαν και θαυματουργὸν Εἰκόνα της Θεομήτορος ἐπὶ των στασιδίων του αριστεροῦ τμήματος, πλησίον της βορείας πύλης του Ἱεροῦ Βήματος, και ἐδόξασαν την ἐξαιρετον χάριν αὐτῆς προς την Σίκινον, και τα πολλὰ μεγαλεῖα

της Αειπαρθένου Δεσποίνης ημών, διότι δια τούτου κατενόησαν και επίστευσαν εις την ευδοκίαν και θέλησιν της Υπεραγίας Θεοτόκου, όπως παραμείνη το ιερόν αυτής Εκτύπωμα εις την Εκκλησίαν ταύτην. Τη δε επαύριον, ανεκοίνωσαν εις πάντα τον λαόν πάντα ταύτα, και την θαυματουργόν και παράδοξομετάβασιν της αγίας Εικόνας, από της μιας Εκκλησίας εις την άλλην, και ούτως απεφασίσθη ίνα παραμείνη αύτη εις την Εκκλησίαν του Τιμίου Σταυρού όπου και μέχρι σήμερα ευρίσκεται εντεθρονισμένη, και απείρως χορηγούσαν δωρεάς και χάριτας. Ο δε ιδιοκτήτης του ναού, ως ένθους και ευλαβής προσκυνητής της Θεομήτορος κατεσκεύασεξύλινονθρόνον όπου εναπέθεσε την αγίαν της Θεοτόκου Εικόνα, και ετοποθέτησε αυτόν εις το δεξιόν μέρος του ναού εις κατάλληλονθέσιν.

Αλλά παραδόξως, την πρώτην νύκτα έφυγεν η αγία Εικών εκ του δεξιού μέρους του ναού, όπου είχεενθρονισθή, και επανήλθεν εις το αριστερόν μέρος, επί των στασιδίων, όπου ευρέθη την πρώτην φοράν. Τούτο επανελήφθη δις, και ηννόησεν εκ τούτου ο ιδιοκτήτης του ναού ότι θέλημα της Θεοτόκου ήτο να παραμείνει εις το μέρος ένθα η χάρις αυτής εξέλεξεν. Ηναγκάσθη τότε να αφαιρέση τα δύο στασίδια, και να τοποθετήση τον θρόνον όπου ευρίσκεται εναποτεθειμένη η αγία Εικών της Θεοτόκου μέχρι σήμερα.

Ταύτα εκ παραδόσεως ιστορούνται, η δε χρονολογία των γεγονότων τούτων παραμένει ημίν άγνωστος.

Η αγία αύτη και θαυματουργός Εικών ονομάζεται της «Παντανάσσης», και είναι το καύχημα, και η σκέπη, και η έφορος, και η προστάτις, και η παραμυθία, και είπι άλλο καλόν, της μικράς νήσου Σικίνου, ήτις δικαίως καυχάται εν αυτή, και λυτρούται δια της Χάριτος αυτής παντός κακού, και πάσης θλίψεως και ασθενείας, και πάντοτε εις αυτήν προστρέχει, και ευρίσκει παραμυθίαν, και ανακούφισιν, λαμβάνουσα εξ αυτής, ό, τι σωτήριο και ωφέλιμον, και καλόν. Διότι αύτη άπειρα θαύματα πηγάζει, εις τους επικαλούμενους πιστώς το άγιον όνομά της, και εις την ξηράν και εις την θάλασσαν, και διασώζει τους κινδυνεύοντας, ως συμπαθεστάτη Μήτηρ του Ελεήμονος Θεού και Σωτήρος ημών.

Θαύματα της Παντανάσσης

Πλείστα είναι ως προείπομεν τα θαύματα και αι ευεργετικάϊδωραί και χάριτες της αγίας Εικόνας της «Παντανάσσης», εξ ων αναφέρομεν τινά προς δόξαν αυτής.

1^{ον}) Πλοίαρχος τις και ιδιοκτήτης ιστιοφόρων, Χριστόδουλος Χάλαρης ονομαζόμενος, εκ της νήσου Θήρας, πολλάκιςεκινδύνευσε ταξιδεύων εις την Μαύρην Θάλασσα, και εσώθη επικαλεσθείς την προστασίαν και βοήθειαν της Παντανάσσης της Σικίνου. Όμως μίαν φοράν, όπως ο ίδιος μετά δέους διηγείτο, διαπλέων την Μαύρην Θάλασσαν με το ιστιοφόρον του, κατάφορτον σίτου και άλλων εμπορευμάτων, κατελήφθη υπό τυφώνος. Η άγρια μανία των στοιχείων της φύσεως, κυμάτων και σφοδρού ανέμου, συνέτριψε τα ιστία, προξένησε μεγάλας ζημίας εις το κατάστρωμα, και τέλος, απέσπασε το πηδάλιον του πλοίου, οπότε τοούτο έμεινε εντελώς ακυβέρνητον, εν μέσω της φοβεράς τρικυμίας της Μαύρης Θαλάσσης με άμεσονκίνδυνον καταποντισμού. Εν απογνώσει τότε ευρεθείς ο πλοίαρχος Χάλαρης, επεκαλέσθη μετά θερμής πίστεως την ταχύτατηνβοήθειαν και προστασίαν της Παντανάσσης της Σικίνου και ω του θαύματος! Διεσώθη και αυτός και το πλοίον του μετά του φορτίου, εκ του βεβαίου καταποντισμού.

Έκτοτε, όταν κατέπλεε την εκ ταξιδίου, κατηυθύνετο ασκεπής και αμίλητος εις την Εκκλησίαν του Τιμίου Σταυρού, όπου διαφυλάσσεται, ως άλλη κιβωτός της Διαθήκης, η θαυματουργός Εικών της Παντανάσσης, και μετά ευλαβή και ευχαριστήριονικεσίαν προς αυτήν, ήρχετο εις κοινωνίαν μετά των κατοίκων της νήσου, προς τους οποίους διηγείτο τα θαύματα της Παντανάσσης, άτιναενήργει εις αυτόν, εν ώρα κινδύνου, εις την Μαύρην θάλασσαν.

2^{ον}) Προ ολίγων ετών, παραθερισταί παραμένοντες εις την παραλίαν της Αλοπρονοίας Σικίνου, της οποίας το ύδωρ είναι εφάλμυρον, έλαβον μικράν τινά λέμβον, ψαρόβαρκαν και απήλθουν εις την θέσιν, Τρία Πηγάδια, διά να μεταφέρουν ύδωρ πόσιμον. Κατά την επιστροφήν των όμως, ηγέρθη δυνατός άνεμος, όστις ώθησε βιαίως την λέμβον εις τα ανοικτά του πελάγους, μη δυνήθεντες οι επιβαίνοντες να φέρουν αυτήν πλησίον της ξηράς. Εν τω μεταξύ η θαλασσοταραχή εγένετοσφοδροτέρα, η δε λέμβος εκινδύνευσε να

ανατραπή. Τότε οι επιβαίνοντες, βλέποντες τον απειλούντακίνδυνον, επεκαλέσθησαν μετά θερμής πίστεως και δέους, την βοήθειαν της Παντανάσσης, και ώ του θαύματος! η λέμβος φερομένη υπό της βίας των κυμάτων και του ανέμου, ως να εκυβερνάτο υπό τίνος, έφθασεν εις την νήσονΚρήτην, περί τας αυγάς της επομένης ημέρας, διαπλεύσσατασοούτον πέλαγος, και ενεσφηνώθη μεταξύ μεγάλων βράχων, οίτινες την επροστάτευον πλέον από την μανίαν των κυμάτων της θαλάσσης. Κατά την στιγμήν, καθ' ήν η λέμβος επεκάθησεν επί των βράχων, οι εν αυτή επιβαίνοντες, είδον μίαν μεγαλειώδη λάμπιν φωτός πλησίον αυτών.

Μετ' ολίγον, ποιμένες τινές βόσκοντες αιγοπρόβατα εις το μέρος εκείνο, αντελήφθησαν την ενσφηνωμένηνλέμβον, και τους εν αυτή ευρισκομένους, και κατελθόντες διά των αποκρήμνων βράχων, κατώρθωσαν και αυτούς να διασώσουν, και την λέμβον ν' απαλλάξουν. Εμβάντεςπάλιν εις αυτήν οι ούτω παραδόξως διασωθέντες, προσωρμίσθησαν εις τον πλησιέστερον λιμένα, οπόθενεπιβάντες του πλοίου της γραμμής, επέστρεψαν σώοι μετά της λέμβου εις την νήσονΣίκινον, δοξάζοντες και ευλογούντες την δεδοξασμένην και υπερευλογημένηνΠαντάνασσανΘεοτόκον, την διασώσασαν αυτούς εκ βεβαίου πνιγμού.

Επιλογή: Γεωργία
Παπαδρόσου

ΧΑΙΡΕ ΘΑΛΑΣΣΑ ΠΟΝΤΙΣΣΑΣΑ - Διασκευή: Αναστασία Λαγού

Κατά τους παλαιούς χρόνους, εις την μικράν νήσον Σίκινον, κειμένην μεταξύ των νήσων Ίου και Φολεγάνδρου, και βορείως της νήσου Θήρας, των νοτίων Κυκλάδων, υπήρχε οεφημέριος του Τιμίου Προδρόμου, όπου του συνέβη η εξής θεία αποκάλυψις.

Ο ιερεύς, είδεν εν μιάνυκτί καθύπνον, θαυμασίαν τινά και μεγαλοπρεπή γυναίκα, ήτις τω είπε: «Να υπάγης εις το βόρειον μέρος της νήσου, και εις την θέσιν, Βορεινό Αυλάκι, να με παραλάβης». Την επομένην νύκτα, βλέπει το ίδιον όραμα ο ιερεύς και εν συνεχεία, την τρίτην νύκτα, παρουσιάσθη και πάλιν κατ' όναρ η θαυμασία γυνή εις τον ιερέα, και αφού τον ήλεγξε δια την απιστίαν του, τον προσέταξε να υπάγη αμέσως εις το υποδειχθέν μέρος, διότι εάν παρακούση, θέλει πάθει μέγαν κακόν.

Αφυπνισθείς έντρομος ο ιερεύς, από το μεγαλείον της θείας οπτασίας, και περιβληθείς το ράσον του, ανεχώρησεν αμέσως. Μόλις έφθασεν εις το υποδειχθέν σημείον, Ιδών επί του σημείου αύτου, την αγίαν Εικόνα Ισταμένηνορθίαν, επί της θαλάσσης, απέχουσαν ολίγα βήματα από της ξηράς. Αμέσως γυμνώσας τους πόδας, και ανασηκώσας το ράσον του εισήλθεν εις την θάλασσαν. Εν όσω όμως ο ιερεύς επλησίαζεν, επί τοσούτοναπεμακρύνετο απ' αυτού η αγία Εικών. Απελπισθείς τότε ο ιερεύς, εξήλθε της θαλάσσης, και αμέσως ανελθών εις την κωμόπολιν, ανήγγειλε δια κωδωνοκρουσίας προς τον σπεύσαντα λαόν, διηγηθείς το θαυμάσιον γεγονός.

ΧΤΥΠΑΝΕ ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Ακούγοντας αυτά, όλοι οι κάτοικοι με ευλάβεια και έκπληξη, πήραν φανάρια και λαμπάδες, τα εξαπτέρυγα και ψέλνοντας το μεγαλείο του Θεού, έφθασαν στο σημείο, όπου θαύμασαν την εικόνα της Θεοτόκου. Τότε εμφανίστηκε ο ιερέας και σε απόλυτη σιωπή, με ευλάβεια και κατάνυξη, πήρε στα χέρια του την εικόνα.

Αγαλλίασε το πλήθος, από αυτήν την παράδοση έλευση της Παναγίας, εις την μικράν ημών νήσονΣίκινον και ψάλλοντας μετέφεραν με πομπή την εικόνα στην εκκλησία του Τιμίου Προδρόμου.

ΨΑΛΜΟΣ

Η ΣΙΚΙΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΑΙ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΕΙΚΟΝΑ ΣΟΥ ΩΣΠΕΡ ΘΗΣΑΥΡΟΝ ΕΒΡΑΜΕΝΗ ΤΩΝ ΠΛΟΥΣΙΩΝ ΧΑΡΙΤΩΝ ΣΟΥ ΕΚ ΤΑΥΤΗΣ ΠΑΣΑΝ ΔΩΣΙΝ ΑΓΑΘΗΝ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΚΑΙ ΛΥΤΡΟΥΤΑΙ ΤΩΝ ΔΕΙΝΩΝ...

Την επόμενη μέρα όμως η εικόνα δεν βρέθηκε στην θέση που την είχαν τοποθετήσει. Φοβήθηκαν μήπως την έκλεψαν, όμως παραδόξως βρέθηκε στην άλλη εκκλησία του Τιμίου Σταυρού, και η εικόνα μεταφέρθηκε ξανά εκεί όπου αρχικά είχε τοποθετηθεί

Αλλά πάλι το επόμενο πρωί, η αγία εικόνα είχε μεταφερθεί στην εκκλησία του Τιμίου Σταυρού με τρόπο άγνωστο και μυστηριώδη. Τότε οι ιδιοκτήτες των εκκλησιών αποφάσισαν να κλειστούν στον γυναικωνίτη και να φυλάξουν όλη την νύχτα την εικόνα, για να δουν ποιος μεταφέρει την εικόνα κάθε βράδυ.

Κατά τα μεσάνυχτα, μία λάμψη έλουσε τον ναό. Έκπληκτοι και εκστασιασμένοι, οι δύο ευσεβείς Σικίνιοι, κατέβηκαν από τον γυναικωνίτη, άνοιξαν την πόρτα, βγήκαν στην αυλή και είδαν την λάμψη αυτή να μπαίνει στην στοά του άλλου ναού του Τιμίου Σταυρού και την εικόνα να βρίσκεται εκεί. Τότε κατανόησαν και πίστεψαν στην θέληση της Υπεραγίας Θεοτόκου, να παραμείνει η εικόνα της σε αυτήν την Εκκλησία.

*ΔΙΑ ΤΟΥΤΟ ΚΑΤΕΦΕΥΓΕΙ ΠΑΝΕΥΛΑΒΟΣ ΠΡΟΣ ΤΑΥΤΗΝ
ΑΝΑΚΡΑΖΟΥΣΑ:*

ΧΑΙΡΕ ΘΑΛΑΣΣΑ ΠΟΝΤΙΣΣΑΣΑ ΦΑΡΑΩ ΤΟ ΝΟΗΤΟ

Ταύτα εκ παραδόσεως ιστορούνται, η δε χρονολογία των γεγονότων τούτων παραμένει ημίν άγνωστος.

Η αγία αύτη και θαυματουργός Εικόν ονομάζεται της «Παντανάσσης», και είναι το καύχημα, και η σκέπη, και η έφορος, και η προστάτις, και η παραμυθία, και είτι άλλο καλόν, της μικράς νήσου Σικίνου.

ΧΑΙΡΕ Η ΟΝΕΙΡΟΤΟΚΟΣ

ΧΑΙΡΕ Η ΠΕΛΑΓΙΝΝΗ

Η θάλασσα την έφερε σε εμάς

ΧΑΙΡΕ Η ΑΓΚΥΡΟΦΟΡΟΣ

ΚΑΙ Η ΠΕΝΤΑΣΤΕΡΙΝΗ

Η θάλασσα έφερε και εσένα εδώ σήμερα

ΧΑΙΡΕ ΘΑΛΑΣΣΑ ΠΟΝΤΙΣΣΑΣΑ

Η θάλασσα έφερε και εμένα εδώ σήμερα

Και αυτή είναι μία μοναδική στιγμή συνάντησης

ΧΑΙΡΕ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ ΤΩΝ ΒΥΘΩΝ Η ΑΓΡΙΑ

ΧΑΙΡΕ ΤΗΣ ΕΡΗΜΙΑΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ Η ΑΓΙΑ

- ΓΕΙΑ ΣΟΥ
- ΓΕΙΑ ΣΟΥ
- ΓΕΙΑ

Η θάλασσα που κρύβει τόσες ιστορίες, έχει μία και για εσένα.

Θες να την ακούσεις;

Μια λίμνη που ήθελε να 'ναι θάλασσα

« Μίλησε μου για την θάλασσα; Πως είναι ; Δεν την έχω δει ποτέ μου...»

« Η θάλασσα έχει το πιο υπέροχο γαλάζιο χρώμα! Δελφίνια παιχνιδιάρικα σχίζουν τα νερά της, που είναι τόσο φωτεινά και διαυγή , ώστε βλέπεις το βυθό της. Η θάλασσα είναι απέραντη, απέραντη...»

Η μικρή νεράιδα της λίμνης δεν μπορούσε να καταλάβει πως γίνεται η θάλασσα να είναι απέραντη, να μην έχει δηλαδή τέλος, αφού η λιμνούλα της ήταν μικρή και έβλεπε την αρχή και το τέλος της. Τότε ήταν που την κράτησε στην αγκαλιά του το ξωτικό της θάλασσας. Ένωσε να χάνεται σε κάτι τόσο όμορφο και βαθύ. Ήταν η αγκαλιά, η καρδιά, η αγάπη.

«Έτσι να είναι άραγε η απεραντοσύνη;» συλλογίστηκε μαγεμένη η μικρή νεράιδα.

Ένα άρωμα πρωτόγνωρο την τύλιξε. «Είναι η Αλισάχνη!» είπε χαμογελώντας το ξωτικό, « που κρατά το άρωμα της θάλασσας. Θα φύγω τώρα, να παω φέρω ακριβά δώρα της θάλασσας, για να σε ζητήσω σε γάμο από τον πατέρα σου. Κοράλλια και μαργαριτάρια, να στολίζεις τα μακριά μαλλιά σου. Αφρό των κυμάτων, να πλέξεις δαντέλες για τα φορέματα σου.»

Κάθε μέρα η νεραϊδούλα στεκόταν στο βράχο της ώρες πολλές και περίμενε να φανεί το ξωτικό της θάλασσας. Της είχε υποσχεθεί πως δεν θ' αργούσε να γυρίσει. Περνούσαν όμως οι μέρες, περνούσαν οι μήνες και πουθενά να φανεί. Η νεραϊδούλα άρχισε να μαραζώνει.

Εκεί στο βράχο της λυπημένη την βρήκε να κάθεται και η Νουνά της, η σοφή νεράιδα της λίμνης που γνώριζε τόσα πολλά. « Ααχ, κορούλα μου...» είπε χαϊδεύοντας τα μακριά της μαλλιά. « Η θύμηση φέρνει πόνο. Η θάλασσα δεν είναι πάντα ήρεμη και φωτεινή. Κάποτε σκοτεινιάζει. Αγριεύει. Σηκώνει πελώρια κύματα που σπάνε με δύναμη πάνω στα βράχια...»

« Κι έτσι όμορφη θα είναι...» απάντησε συλλογισμένη η νεραϊδούλα , « ακόμη και τότε παραμένει απέραντη! Αγάπησα τη θάλασσα και θέλω η καρδιά μου να γίνει ευρύχωρη σαν αυτή. Δε γίνεται να αγαπώ τη θάλασσα και να μη

συν-χωρώ. Όσα νιώθω, αγάπη και πόνος, είναι αληθινά. Πώς να τα σκεπάσω με τη λήθη; Θα πάω να τον βρω!» είπε αποφασιστικά.

« Είσαι, όμως, νεράιδα του νερού! Όταν τελειώσει η λίμνη μας, πώς θα συνεχίσεις στη στεριά, μέχρι να φτάσεις στη θάλασσα; Δεν μπορείς να ζήσεις σε άλυδη γη..»

« Ούτε χωρίς αγάπη μπορώ να ζήσω όμως!»

Αναστασία Λαγού

"Talk to me about the sea?" How is it ; I have never seen it .. "

"The sea has the most wonderful blue color! Dolphins playfully tear its waters, which are so bright and clear, that you can see its bottom. The sea is endless, endless ... "

The little fairy of the lake could not understand how the sea could be endless, since her pond was small, and she could see its beginning and its end. It was then that the sea elf held her in his arms. She felt lost in something so beautiful and deep. It was the hug, the heart, the love.

"Is that how vastness is?" the little fairy thought enchanted.

An unprecedented scent enveloped her. "It's Alisachni!" said the elf, smiling, "holding the scent of the sea. I will leave now, to go and bring expensive gifts from the sea, to ask your father for permission to marry you . Corals and pearls, to decorate your long hair. Wave foam, to knit lace for your dresses. "

Every day the fairy stood on her rock for many hours and waited for the sea elf to be seen. He had promised her that he would be back soon. But the days passed, the months passed, and he was nowhere to be seen. The fairy began to wither.

There on her rock, looking so sad, she was found sitting by her godmother, the wise fairy of the lake who knew so much. "Oh, my daughter ..." she said stroking her long hair. "Remembrance brings pain. The sea is not always calm and bright. Sometimes it gets dark. It gets wild. It raises huge waves that break with force on the rocks... "

"Still, it must be beautiful ..." the fairy replied thoughtfully, "... even so it remains endless! I loved the sea and I want my heart to be as spacious as the sea is. It's impossible to love the sea and not comprise everything I feel, love and pain, which is all true. How could I ever cover them with oblivion? I will go and find him! " he said firmly.

"But you are a lake fairy! When our lake is over, how will you walk on land, until you reach the sea? You cannot live in an arid land ... "

"I cannot live without love either!"

Επιμέλεια μετάφρασης: Νικολέττα Βλάχου

Τα τζιτζίκια

TheCicadas

Οδυσσέας Ελύτης

Τα ρω του έρωτα

Η Παναγιά τα πέλαγα
κρατούσε στην ποδιά της.
Την Σίκινο, την Αμοργό
και τ' άλλα τα παιδιά της.

Ε σεις τζιτζίκια μου άγγελοι
γεια σας κι η ώρα η καλή.
Ο βασιλιάς ο Ήλιος ζει;
Κι όλ' αποκρίνονται μαζί.

Ζει και ζει και ζει
ο βασιλιάς ο ήλιος ζει.

Από την άκρη του καιρού
και πίσω απ' τους χειμώνες
άκουγα σφύριζε η μπουρού
κι έβγαιναν οι Γοργόνες.

Ε σεις τζιτζίκια μου άγγελοι
γεια σας κι η ώρα η καλή.
Ο βασιλιάς ο Ήλιος ζει;
Κι όλ' αποκρίνονται μαζί.

Ζει και ζει και ζει
ο βασιλιάς ο ήλιος ζει.

Κι εγώ μέσα στους αχινούς
στις γούβες στ' αρμυρίκια

Virgin Mary kept
The open seas in her lap.
Sikinos, Amorgos
And the rest of her children.

Hey you, my angel cicadas
I wish you farewell and all the best.
Is Sun the King alive?
And they all respond at the same
time.

He lives and lives and lives..
Sun the King is alive.

From the edge of time
And behind the winters
I heard the foghorn whistling
And the Mermaids appeared.

Hey you, my angel cicadas
I wish you farewell and all the best.
Is Sun the King alive?
And they all respond at the same
time.

He lives and lives and lives..
Sun the King is alive.

<p>σαν τους παλιούς θαλασσινούς ρωτούσα τα τζιτζίκια:</p> <p>Ε σεις τζιτζίκια μου άγγελοι γεια σας κι η ώρα η καλή. Ο βασιλιάς ο Ήλιος ζει; Κι όλ' αποκρίνονται μαζί.</p> <p>Ζει και ζει και ζει ο βασιλιάς ο ήλιος ζει.</p>	
--	--

Επιλογή: Φώτης Κουλούρης

ΒΑΡΔΙΑ – Επιλογή: Φώτης Κουλούρης

Να ξυπνάς και να βρίσκεσαι σε έναν τόπο για πρώτη φορά.

Τρίβεις τα μάτια, κόκκινα και κουρασμένα. Βλέπεις θαμπά.

Άνθρωποι που δεν τους φαντάστηκες. Τους αγαπάς. Νταραβερίζεσαι και γίνεσαι μάτσο με δαύτους. Φεύγεις. Τους θυμάσαι όταν μείνεις για λίγο στο σπίτι σου, την ώρα που πέφτεις να κοιμηθείς. Η θύμηση αξίζει μονάχα όταν ξέρεις πως θα κινήσεις για καινούργιο ταξίδι.

Η χειρότερη άρνηση, η μεγαλύτερη απελπισία, είναι να φουντάρεις στον τόπο σου και να ζεις με τις αναμνήσεις.

Τον καλύτερο καφέ στην ζωή μου τον ήπια στην Μόκα. Το καλύτερο τσάι στο Colombo. Ο χειρότερος καφές που πήγα ποτέ στην μάνα μου ήταν αγορασμένος από την Μόκα. Το χειρότερο τσάι που αγόρασα ήταν στο Colombo. Από τα ίδια μαγαζιά που είχα πιεί.

Οι ναύτες είναι ακροβάτες. Φοράνε θαλάσσιες φόρμες. Μπορούνε ν' ανεβούνε στην κορφή του καταρτιού από ένα σχοινί, χωρίς να ακουμπάνε τα πόδια τους πουθενά. Μπορούν να κρατηθούν για μια στιγμή κρεμασμένοι από τα δόντια, να περπατήσουνε πάνω σε ένα κάβο τεντωμένο κι από κάτω τους να κυλάει το ρέμα. Τα χέρια τους είναι γιομάτα σημάδια από χτυπήματα, μαγκώματα. Σε κάποιους λείπει δάχτυλο. Όταν το καράβι φουντάρει όζω από λιμάνι, κάθονται πάνω στα αμπάρια ζωγραφίζουν κάτι για να γουστάρουν.

Αγαπάνε τα χρώματα. Όσο και να πλυθούνε, μυρίζουν πάντα μία μυρωδιά ψαρόλαδου, σκουριάς.

Όταν δείτε σε καμιά εξοχή έναν άνθρωπο να 'ναι ακουμπισμένος με την πλάτη σε έναν τοίχο και να καπνίζει ή να παίζει με το κομπολόι του, είναι ναυτικός που έχει πάρει την σύνταξή του.

Σου 'χει τύχει ποτέ να φτάσεις στον μώλο και το καράβι σου να 'χει φύγει για δέκα χιλιάδες μίλια ταξίδι, να 'χει νυχτώσει, να πέφτει ομίχλη στο ποτάμι, να 'σαι τρεις ώρες μακριά από το προξενείο σου; Στην τσέπη ούτε μια πένα, το πακέτο αδειανό.

Είναι το πιο βαρύ θαλασσινό κρίμα.

Για χρόνια σε δείχνουνε με το δάχτυλο....

«Εκείνος που 'χασε τότε το καράβι του, στην....»

THE SHIFT

To wake up and be in a place for the first time.

You rub your eyes, red and tired. You see dull.

People you never imagined. You love them. You mingle and you become a bunch with them. You are leaving. You remember them when you stay at home for a while when you fall asleep. The memory is worth only when you know how to move for a new journey.

The worst denial, the greatest despair, is to anchor at home and live with the memories.

The best coffee in my life was drunk in Moka. The best tea in Colombo. The worst coffee I ever brought to my mother was bought in Moka. The worst tea I bought was in Colombo. From the same shops I drank.

Sailors are acrobats. They wear navy overalls. They can climb to the top of the mast from a rope, without resting their feet anywhere. They can be held for a moment hanging from the teeth, walking on a stretched rope and the stream flowing below them. Their hands are full of marks from blows, bruises. Some of them are missing a finger. When the boat anchors out of port, they sit on the barns painting something just for fun. They love colors. No matter how much they are washed, they always smell like fish oil, rust.

When you see a man, in a countryside, leaning his back against a wall and smoking or playing with his rosary, it means he is a retired sailor.

Have you ever had to reach the pier when your boat has left for ten thousand miles of voyage, it has been dark, the river is foggy, you are three hours away from your consulate? Not a penny in the pocket, the package is empty.

It is the heaviest sea pity.

For years they show you with the finger....

"The one who lost his boat then, in... ». "

Επιμέλεια μετάφρασης: Νικολέττα Βλάχου

Ο Θρυψαλάκης

Μια φορά κι έναν καιρό, σ' ένα μικρό νησάκι του Αιγαίου, ήταν ένας μικρός μαθητής. Ο πιο μικρός του σχολείου. Νοσταλγούσε τον καιρό που ήταν ακόμη πιο μικρός. Τότε που δε χρειαζόταν να κουράζεται κι ήταν τόσο εύκολο να ακούει το μπράβο! Δε θυμόταν πολύ καθαρά εκείνη την περασμένη εποχή. Ίσως και να μην υπήρξε ποτέ, σκεφτόταν. Αλλά, ακριβώς γι' αυτό, τη νοσταλγούσε ακόμη περισσότερο. Είχε μια δασκάλα αφηρημένη, που όλο ξεχνούσε το όνομά του κι όλο Θρυψαλάκη τον έλεγε...

Κάτι νοσταλγούσε κι εκείνη. Μες στις δύσκολες στιγμές, θυμόταν τις μέρες τις καλές, που έρχονταν. Είχε γεννηθεί απ' τη θάλασσα κάποιο καλοκαίρι κι, όπως όλοι ξέρουμε, τα καλοκαίρια φεύγουν, αλλά ξαναέρχονται... Γι' αυτό συνήθιζε να λέει πως τα καλύτερα ήταν στο δρόμο. Το μεγάλο της όνειρο ήταν... ένα χρυσό στεφάνι στον ουρανό, σαν στέμμα, που στόλιζε όλο το νησί. Από πού έρχόταν ετούτο τ' όνειρο, που έστεφε, λες, το σύμπαν; Το όνομά της ήταν Αλισάχνη.

Η Αλισάχνη για τα όνειρά της και στο δικό τους φως δούλευε, σαν τη μέλισσα. Τα καλύτερα όλο έρχονταν. Αν δεν έβρισκαν το δρόμο τους, χόρευε εκείνη προς αυτά, βρίσκοντας κουράγιο... στους μαθητές της. Όπως οι μέλισσες: κυκλικός χορός, χορός μικτός, χορός της κοιλιάς... Κάπως έτσι, όλες μαζί βρίσκουν την τροφή τους. Και η συννεφιά περνάει, όπως πάντα. Και γεμίζει ηλιαχτίδες χαρούμενες ο ουρανός, όπου στραφταλίζει η γύρη. Και γεμίζει

πλάσματα του Θεού η γη...

Πλάσματα του μύθου και των videogames ήταν στην καρδιά του μικρού της μαθητή. Πλάσματα δυνατά, που πάλευαν για το δίκιο, κι ας μην τους έλεγε μπράβο κανείς. Πάντα νικούσαν τα λαμπερά και μεγάλα αυτά πλάσματα. Αν τους έμοιαζε λίγο, δε θα χρειαζόταν την επιβράβευση κανενός. Αυτόφωτος θα ήταν, σαν τον ήλιο... Κι ολόκληρος! Και θα σταματούσε η αφηρημένη κυρία Αλισάχνη να τον λέει Θρυψαλάκη... Αχ, και να έβρισκε επιτέλους μόνος του το όνομα που του ταίριαζε στ' αλήθεια... Δύσκολο πολύ... Μα, ίσως στις μέρες που θα έρθουν, σκεφτόταν...

Στο σχολείο του μικρού νησιού υπηρετούσε κι ο κύριος Σκοτεινός, που 'χε ορκιστεί να μη φωτίζει πια κανέναν, σαν ένας ήλιος, που 'χε πεθάνει, ή, όπως πιο πεζά ήθελε να λέει, σαν μια λάμπα, που 'χε σβήσει. Αλλά του ήταν πολύ δύσκολο. Γινόταν, λοιπόν, επίορκος, κάθε μέρα και περισσότερο. Εκείνος που του πάτησε το διακόπτη, να ανάψει το φως του, ήταν ο κύριος Άκακος. Κι ο Σκοτεινός έγραφε στο ημερολόγιό του: Παράξενο...

Ο Άκακος ήταν πολύ φλύαρος, αλλά, όταν επιτέλους σταματούσε να μιλάει, αφουγκραζόταν το Σκοτεινό, που ήταν τα λόγια του σαν το βουητό απ' τα μελισσένια φτερά. Έπρεπε, δηλαδή, να αγαπάει κάποιος τη μουσική ή την ποίηση ή και τα δύο για να τον αγγίξουν. Κι ο Άκακος ήταν ακριβώς ο κατάλληλος άνθρωπος, αφού, από μικρό παιδί, όλο τραγουδούσε με την κιθάρα του γλυκούς σκοπούς. Ο καλύτερος του φίλος, που με τα χίλια ζόρια παρίστανε τη λάμπα τη σβηστή, τον φώναζε κιθαρίστα του Θεού. Ο Θρυψαλάκης πολύ

συμπαθούσε τους δυο δασκάλους του, γιατί ήταν στ' αλήθεια γλυκύτατοι από κάθε άποψη.

Σαν κουραμπιέδες είναι, που σκορπίζουν άχνη ζάχαρη στο χαλί κι άντε να τη μαζέψεις... Έτσι έλεγε η κυρία Ουρανοκατέβατη, που είχε πέσει απ' τα σύννεφα και παραλίγο να γίνει κομμάτια σε κάποια ακτή του νησιού. Κι ενώ ήταν

μαθημένη στο πέταγμα, στη γη πονούσε ολόκληρη: γόνατα, ισχία, μέση... Η Ουρανοκατέβατη παρατηρούσε με το αετίσιο μάτι της πολλά... Άρπαζε λόγια, ματιές, φερσίματα. Έπειτα, τα έκανε γράμματα στον ουρανό, που ήταν ο μόνος

φίλος της. Τα κομμάτια του Θρυψαλάκη έμοιαζαν με τα δικά της.

Κι είπε να γράψει ένα γράμμα στον ουρανό για εκείνον... Ήταν, όταν είδε

τα κομμάτια να γίνονται ένα στο πρόσωπό του στο Θέατρο των Χριστουγέννων.

Δεν το πρόσεξαν όλοι, αλλά πίσω από τη μάσκα – τι παράξενο – φανερώθηκε,

σαν σε καθρέφτη. Πόσο χαιρόταν να μιλάει για νεράιδες και ξωτικά! Έλαμπε μαζί του κι η Αλισάχνη, που του 'χε κάνει όλες τις πρόβες, σαν παιχνίδι.

Ο Άκακος έπαιξε την κιθάρα του κι η Αλισάχνη με το μικρό της μαθητή τραγούδησαν. Το τραγούδι τους δεν ακούστηκε σε όλο το νησί, όπως θα ήθελε

εκείνη. Όμως, η Ουρανοκατέβατη έστειλε το γράμμα της στον ουρανό, το φίλο της. Ο ουρανός είδε ένα χρυσό στεφάνι πάνω απ' το νησί. Στη μέση ο Σκοτεινός

φώτιζε, σαν προβολέας, το μικρό Θρυψαλάκη.

Μέλισσες είμαστε οι άνθρωποι, κι ας μην το ξέρουμε. Ό, τι μας
περισσεύει και μας πέφτει ακατάστατα από 'δω κι από 'κει είναι γύρη, που
τρέφει τα όνειρα του ουρανού... Για να μας ανάβει με όρεξη το φως του ήλιου
το πρωί. Για να μας ταξιδεύει μέσα απ' το φεγγάρι τη νύχτα. Έχουν και
Βασιλιά

τα όνειρα του ουρανού. Κι ο Βασιλιάς χάρηκε πολύ με τα νέα του Θρυψαλάκη,
που την άλλη μέρα, κοινώνησε, κι ας είχε φάει το πρωινό του... Και του
ψιθύρισε

κρυφά :

- Στις μέρες που θα έρθουν...

Κι ήρθαν οι άλλες μέρες. Κι η θάλασσα πήρε μακριά το Θρυψαλάκη. Ο
Σκοτεινός έχασε τον ύπνο του. Η Αλισάχνη ήθελε να ρίξει μια μεγάλη βουτιά,
να πάει να τον βρει και να τον φέρει πίσω στο μικρό νησί. Η Ουρανοκατέβατη
με τον Άκακο του τραγουδούσαν μυστικά μια τρυφερή μπαλάντα, με την
ελπίδα

να τον βρει μέσα από χίλια κύματα. Σανπροσευχή...

ΚλεοπάτραΘανοπούλου

Broken

Once upon a time, on a small island in the Aegean, there was a little student. He was the youngest in the school. He was nostalgic of the times when he was even younger. When he did not need to try so hard, and it was so easy to get thumbs up! He did not remember that past very clearly. Maybe this time never existed, he thought. But, for that very reason, he missed it even more. He had an abstracted teacher, who kept forgetting his name and kept calling him Broken...

His teacher was also nostalgic for something. In the hard times, she used to remember the good days that were about to come. She was born from the sea one summer and, as we all know, summers pass by, but they come back... That's why she used to say that the best was on the way. Her big dream was... a golden wreath in the sky, like a crown, that adorned the whole island. Where did this dream come from, which seemed to be crowning the universe...? Her name was Alisachni.

Alisachni, for the sake of her dreams and in their own light, worked like a bee. The best was yet to come. If they could not find their way, she danced towards them, finding courage... in her students. Like bee's dance: circular dance, mixed dance, belly dance... Somehow, they all together manage to find their food. And clouds pass, as they always do. And the sky is filled with happy sunbeams, where the pollen shines. And the earth is filled with creatures of God...

Creatures of myth and videogames lived in the heart of her little student. Loud creatures, which fought for justice, even if no one said "well done" to them. These bright and big creatures always won. If he looked a little like them, he would not need anyone's reward. He would be self-luminous, like the sun... And he would be a whole! Therefore, abstracted Miss Alisachni would stop calling him Broken... Oh, if he could only find a name that really suited him... Very difficult... But, maybe in the days to come, he would think...

Mr. Dark, who had sworn long ago not to illuminate anyone anymore, like a sun, which had died, or, as he preferred to say, like a lamp, which had gone out, was also a teacher in the school of the small island,. But, as it was so difficult for him not to shine, he was becoming a greater perjurer, as days went by. It was Mr. Harmless who pressed the switch to turn on his light. And Dark wrote in his diary: *Strange things happen on this island...*

Harmless was very talkative, but when he finally stopped talking, he used to listen to Dark, whose words were like the hum of a bee's wings. Of course, one had to love music or poetry or both to be touched. And Harmless was exactly the right person, as, since when he was a child, he sang sweet tunes with his guitar. His best friend, who with a thousand efforts pretended to had his light turned off, called him the guitarist of God. Broken really liked his two teachers, because they were really sweet in every way.

They are like pieces of cake, scattering powdered sugar on the carpet and you should pick it up... So said MrsSkyfallen. She had really fallen from the clouds and almost broke to pieces on a shore of the island. While she was accustomed to flying, on the ground she ached all over: knees, hips, waist... Skyfallen used to observe with her eagle eye... She grabbed words, glances, frowns. Then she wrote letters to Heaven, who was her only friend. Broken's pieces reminded her of her own.

So, she wrote a letter to Heaven about him... It was when he saw the pieces become one on his face during the Christmas play. Not everyone noticed, but behind the mask - how strange –there was him, not in pieces but as a whole, like in a mirror! How happy he was to talk about fairies and elves! Alisachni, who had done the rehearsals for him seem like just having fun, shone just like him.

Harmless played his guitar and Alisachni and her little student sang. Their song was not heard all over the island as she would wish. But Skyfallen sent her letter to Heaven, her friend. Heaven saw a golden wreath over the island. Right in the middle, Dark illuminated, like a floodlight, little Broken.

We humans are bees, even if we do not know it. All that is left of us and falls messily here and there is pollen, which nourishes the dreams of

Heaven... To light the sunlight in the morning happily. To guide us through the moonlight at night. Heaven's dreams also have a King. And the King was very happy with the news of Broken, who the next day, accepted the Divine Communion, although he had had his breakfast ... And He, the King of Heaven, whispered to him secretly:

- To the days to come...

And the days came. The sea took Broken away. Dark couldn't sleep at night anymore. Alisachni wanted to take a big dive, go find him and bring him back to the small island. Skyfallen and Harmless secretly sang a tender ballad to him, hoping to find him through a thousand waves. Like a Prayer...

Επιμέλεια μετάφρασης: Νικολέττα Βλάχου

Το Εγκώμιο της Θαλάσσης – The praise of the sea

Πάντα μου άρεσε, μετά το μπάνιο στη θάλασσα, να περπατάω δίπλα σ' αυτήν. Πάντα με χαλάρωνε και με ηρεμούσε ο ήχος της και ο κυματισμός της, όταν έσκαγε στην άμμο. Μου αρέσει πολύ απλά να περπατάω δίπλα στη θάλασσα, να κάθομαι να τη βλέπω ή ακόμα να την ακούω. Είναι κάτι που κάνω συχνά, όποτε βρίσκω ευκαιρία, είτε μόνη μου, είτε με παρέα. Κάτι τόσο απλό, που μπορεί να σε βοηθήσει αρκετά και να σε ηρεμήσει.

I've always liked to walk next to the sea after swimming in its waters. I was always relaxed and calmed by its sound and its ripple when it dashed against the shore. I really like to walk by the sea, to sit and watch or even listen to it. It is something I often do, whenever I find an opportunity, either alone or with friends. Something so simple that can help you a lot and calm you down.

Ευγενία Σαμίου, Β' Λυκείου

Η θάλασσα είναι η μόνη μου αγάπη. Γιατί έχει την όψη του ιδανικού. Και τ' όνομά της είναι ένα θαυμαστικό.

Δε θυμάμαι το πρώτο αντίκρισμά της. Χωρίς άλλο θα κατέβαινα από μια κορφή, φέρνοντας αγκαλιές λουλούδια. Παιδί ακόμα, εσκεπτόμουν το ρυθμό του φλοίσβου της. Ξαπλωμένος στην αμμουδιά, εταξίδευα με τα καράβια που περνούσαν. Ένας κόσμος γεννιόταν γύρω μου. Οι αύρες μου άγγιζαν τα μαλλιά. Άστραφτε η μέρα στο πρόσωπό μου και στα χαλίκια. Όλα μου ήταν ευπρόσδεκτα: ο ήλιος, τα λευκά σύννεφα, η μακρινή βοή της.

Αλλά η θάλασσα επειδή ήξερε, είχε αρχίσει το τραγούδι της, το τραγούδι της που δεσμεύει και παρηγορεί.

Είδα πολλά λιμάνια. Στοιβαγμένες πράσινες βάρκες

επήγαιναν δώθε κείθε σαν εύθυμοι μικροί μαθητές. Κουρασμένα
πλοία, με ονόματα περίεργα, εξωτικά, ύψωναν κάθε πρωί τη
σκιά τους. Άνθρωποι σκεφτικοί, ώριμοι από την άλμη,
ανέβαιναν σταθερά τις απότομες, κρεμαστές σκάλες. Άγρια
περιστέρια ζυγίζονταν στις κεραίες.

Ύστερα ενύχτωσε. Μια κόκκινη γραμμή στον ορίζοντα,
μόλις έβρισκε απάντηση στις ράχες των μεγάλων, αργών
κυμάτων. Εσάλευαν σαν από κάποια μυστική, εσωτερική αιτία,
και άπλωναν πλησιάζοντας, για να σπάσουν απαλά, βουβά. Όλα
τ' άλλα -- ο ουρανός, τα βουνά αντίκρυ, το ανοιχτό πέλαγος --
ένα τεράστιο μαύρο παραπέτασμα.

Κ.Γ.Καρυωτάκης

Μια θάλασσα μικρή

στα δυο σου μάτια φέγγει

κάθε πρωί

Μια θάλασσα μικρή,

είναι το καλοκαίρι μου,

ο έρωτάς μου, ο πόνος μου

Μια θάλασσα μικρή

στο δάκρυ στο τραγούδι,

στο κάθε σου φιλί

Μια θάλασσα μικρή

Μια θάλασσα μικρή,

και στη γωνιά η στάμνα μου

για ένα καλοκαίρι

ήσουν εσύ

Σε τραγουδούσα εγώ

σαν τις χορδές του ανέμου

στα μαύρα σου μαλλιά

Σ' ακολουθούσα εγώ

σαν το ψηλό χορτάρι

τον άνεμο

Σε τραγουδούσα εγώ

Μια θάλασσα μικρή,

πικρά σ' αποχαιρέτησε,

σε περιμένει

Μια θάλασσα μικρή...

ΜΙΑ ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΙΚΡΗ - Στίχοι-Μουσική: Διονύσης Σαββόπουλος

Επιλογή: Γεωργία

Παπαδρόσου

Κάρμα

Μια μέρα του Αυγούστου, πήγαινα να πάρω το technocallme την εξωλέμβιο Cummins600 άλογα και, μόλις πήγα να βάλω μπροστά, δε μίζαρε. Μετά ανοίγω το μηχανοστάσιο, να δω τι γίνεται, και είχε κολλήσει η μίζα. Την κοπανάω με το γαλλικό αλλά πάλι τίποτα. Σκεπτικός για το τι μπορώ να κάνω, πήρα τηλέφωνο τον Αμαρίλυτο, να μου φέρει μια παλιά από το άλλο σκάφος, να δούμε αν κάνει, κι όντως ταίριαζε ακριβώς! Τη βιδώνουμε, μιζάρουμε, όλα καλά κι ωραία, αλλά είχε βραδιάσει και δεν είχε κόσμο στη παραλία, για να πάρουμε μαζί.

Οπότε την άλλη μέρα ξυπνάω από ξενύχτι και μαζί με το φίλο μου πήγαμε να πάρουμε το σκάφος. Πήγαμε στο Μάλτα. Εκεί είχε πολλές τουρίστριες, οπότε αγκυροβολουύμε και πάμε να τις γνωρίσουμε. Τρώμε άκυρο, γιατί ήταν παντρεμένες. Έλα όμως που μια κολυμπούσε και, μόλις με είδε, θαμπώθηκε... Της λέω να πάμε βόλτα και αφήνω το φίλο μου μόνο του στο Μάλτα. Κάπως θα έβρισκε να γυρίσει...

Εγώ με την άλλη, κάνοντας τον κύκλο του νησιού, σταματάω να κάνουμε τα δικά μας, μπάνιο, δηλαδή, κι ύστερα φτάσαμε κι είχε ήδη βραδιάσει. Εγώ πήγα να ετοιμαστώ, να πάω για ποτό στην παραλία κι αυτή θα με συναντούσε εκεί. Την έψαχνα και τη βρήκα: Πηγαίνοντας προς εκείνη, σκουντουφλάω και πέφτω στη θάλασσα. Αυτή γελούσε. Εγώ νόμιζα ότι έγινα ρεζίλι και ξενέρωσε. Έλα, όμως, που βούτηξε κι αυτή, κάναμε νυχτερινό μπάνιο και μετά, κατά τη μία η ώρα το βράδυ, είχαμε στεγνώσει και πήγαμε για ποτό. Πέντε το πρωί, όταν πήγα να φύγω με το Mercedesto eclass, μπαίνει κι αυτή και μου λέει: «Πάμε σπίτι σου;». Εγώ, πολύ διστακτικός, είπα «ναι». Ξενέρωσα, γιατί, όποτε έκανα μποντιλίκια, φοβόταν, αλλά δε με πολύ - πείραξε.

Το πρωί, κατά τις δέκα, ξύπνησα, αλλά αυτή πουθενά! Το τηλέφωνό της είχα ξεχάσει να το πάρω. Σηκώνομαι, ντύνομαι και την ώρα που περνούσα από το τραπέζι της κουζίνας, έλειπαν τα κλειδιά του σκάφους και της Mercedes και φυσικά δεν ήταν ούτε στο γκαράζ! Βρίζοντας τα πάντα, παίρνω το μηχανάκι το YamahaNT – 09 και πάω στο λιμάνι. Βρίσκω το αμάξι παρκαρισμένο και γρατζουνισμένο αλλά όχι το σκάφος. Παίρνω τη βάρκα του πατέρα μου, πάω

στο Μάλτα και βρίσκω αυτήν με το φίλο μου, ο οποίος την ήξερε από μια άλλη φορά στο παρελθόν και δε μου το είχε πει, μες στο σκάφος μου να φιλιούνται και, μόλις με είδαν, μου είπαν «κάρμααα»!

Πέτρος Δουλφής Α' Λυκείου

Karma

One day in August, I was about to ride the technohull with the outboard cummings 600hp when I realized that I couldn't start the engine. I entered the engine room and found out that the ignition was stuck. I hit it with a spanner but it didn't work. Considering my options, I called Amarilito and asked him to bring me an old ignition from another vessel and check if it would work, and it actually did! We bolted it on the vessel and it started nicely and easily, but it was already getting dark and there were no people at the beach to take for a boat ride.

So, the following day I woke up late after a long night out and, with my friend, we went for a boat ride. We went to Malta beach and saw a lot of tourists there. We approached the beach, moored the vessel and went to meet them. Unfortunately, they were all married. However, there was one girl swimming who got dazzled when she saw me. I suggested going for a boat ride and I abandoned my friend alone in Malta. He would find a way to go back...

I took the girl for a boat ride around the island, stopped to have a swim and returned to the port, as it was already dark. I went home to get ready for a drink at the beach, where the girl would meet me. I was looking for her and I found her. As I was walking towards her, I stumbled and fell into the sea. She started laughing. I thought that I made a fool of myself and that she would go off me. Instead, she dived into the sea and we had a night swim. Later, at about 1 after midnight, after drying off, we went for a drink. At 5 o'clock in the morning, I got into my Mercedes e-class and, suddenly, she opened the door and said "Would you like to go to your place?". I hesitated for a moment and then I said "Yes". I went off her because, every time I acted macho, she was scared, but it didn't bother me that much.

The next morning, around 10 a.m., I woke up and realized that she was gone! I had forgotten to ask for her phone number. So, I got up, I got dressed and as I was passing by the kitchen table, the keys to my vessel and the Mercedes were missing. I thought I had left them in the garage but they were not there. I started cursing at everything; I rode my Yamaha NT-09 and

headed to the port. I saw my car parked there, full of scratches, but not my vessel. I got on my father's boat, I went to Malta beach and I saw her and my friend – who had known her from the past and hadn't said a word to me – kissing in my boat. When they saw me, they said "Karma"!

Επιμέλεια μετάφρασης: Νικολέττα Βλάχου

Κολοκοτρώνης εναντίον Αρταξέρξη

Ξεκινήσαμε μια καλή μέρα με το σκάφος του Κολοκοτρώνη, να πάμε να ψαρέψουμε «σκάρου». Πετάει ο Κολοκοτρώνης το δόλωμά του μέσα, το οποίο ήταν αποξηραμένη μπάμια. Τσιμπάει ο πρώτος σκάρος αλλά, επειδή δεν του άρεσε το δόλωμα, το έφτυσε. Μετά ο Κολοκοτρώνης θύμωσε, γιατί ήταν λάτρης της μπάμιας, κι έτσι πήρε τη χατζάρα του, βούτηξε μέσα στη θάλασσα και σκότωσε το σκάρο, αλλά, επειδή αυτό ήταν παράνομο, ξεκίνησε να μας κυνηγάει ο Αρταξέρξης στο δρόμο με τους εφιάλτες. Εγώ με τον Κολοκοτρώνη πήραμε το σκάφος μας κι αρχίσαμε να γκαζώνουμε. Μετά από λίγο, ο Αρταξέρξης μας έφτασε και, μόλις προσπάθησε να ανέβει στο σκάφος μας, του έριξα μια μπουινιά στα γεννητικά όργανα κι έπεσε μέσα στη θάλασσα με τους «σκάρου».

Από εκείνη τη στιγμή και μετά, ήμασταν καταζητούμενοι, οπότε πήγαμε σε ένα ξερονήσι, το ονομάσαμε ξηραμένη πίκλα και μείναμε εκεί. Μετά από ένα μήνα γνωρίσαμε καινούριους φίλους: Οι μονόφθαλμοι μπαμπούνιοι χωρίς ουρά μας υποδέχτηκαν στο νησί τους με μεγάλη χαρά.

Έτσι, ζήσαμε εμείς καλά και οι μπαμπούνιοι καλύτερα!!!

(Πάντως δεν μπορώ να πω το ίδιο και για τον Αρταξέρξη!!!)

Ένα χρόνο μετά...

Εγώ είμαι πάλι, ο φίλος του Κολοκοτρώνη. Νομίζατε ότι με έπιασαν, ε; Είστε πολύ γελασμένοι. Εδώ και μερικούς μήνες, ζούμε μαζί με τους φίλους μου, τους μονόφθαλμους μπαμπούνιους χωρίς ουρά. Γενικά, τα πηγαίνουμε πολύ καλά. Απλά υπάρχουν πολλοί τσακωμοί, γιατί ζηλεύουν την ουρά μας, αλλά γενικά όλα καλά. Τυχαίνει να είναι κι αυτοί λάτρεις της αποξηραμένης μπάμιας.

Αλλά ήρθε μια μέρα που ήταν καταστροφική, Μια άλλη φυλή από ροζ ουρακοτάγκους εισέβαλαν κι άρχισαν να καταστρέφουν το νησί. Εμείς, όμως, δε σκοπεύαμε να χάσουμε από ροζ ουρακοτάγκους. Ξεκινάει η μάχη κι όλα έδειχναν ότι θα χάναμε. Αλλά τι να δούμε; Δεν πιστεύαμε στα μάτια μας. Ο Αρταξέρξης, ο οποίος ήταν κι αυτός καταζητούμενος πια, ήρθε να μας βοηθήσει. Είχε φέρει πολλές μπανάνες, για να τους καταπολεμήσουμε. Όταν

σιγά – σιγά άρχισαν να χάνουν, σήκωσαν άσπρη σημαία κι ήρθαν να μας ζητήσουν συγνώμη. Όσο για τον Αρταξέρξη, τον συγχωρήσαμε, γιατί μας βοήθησε, και ήρθε να ζήσει μαζί μας.

Αυτή η μάχη μας απέδειξε ότι όλοι μαζί μπορούμε να καταφέρουμε τα πάντα!!!

Νικόλαος Μάναλης, Α' Λυκείου

KolokotronisVS Artaxerxes

We set off on a wonderful day with the boat of Kolokotronis, to go and fish "skari", which is a delicious kind of fish. Kolokotronis threw his bait inside, which was dried okra. The first fish took the bait but, because it did not like it, it spat it. Then Kolokotronis got angry, because he was a great fan of okra, so he took his big knife, dived into the sea and killed the fish. But, because this was illegal, Artaxerxes started chasing us on the sea path of nightmares! Kolokotronis and I started the engines. After a while, Artaxerxes reached us and, as soon as he tried to get on our boat, I punched him hard, and he fell into the sea with the "skari".

From that moment on, we were wanted dead or alive, so we went to a desert island, we named it Dried Pickle and stayed there. After a month we met new friends: The one-eyed baboons without a tail welcomed us to their island with great joy.

So, we lived well and the baboons even better!!!

(However, I cannot say the same about Artaxerxes !!!)

A year later...

Here I am once again! It's me Kolokotronis' friend. You thought I was caught, huh? You are so wrong... For a few months now, we have been living with my friends, the one-eyed baboons without a tail. In general, we are doing very well. There are just a lot of fights, because they envy our tail, but generally everything is fine. They also happen to be fans of dried okra.

But then, a day came that was catastrophic. Another race of pink orangutans invaded and began to destroy the island. However, we did not intend to lose to pink orangutans. The battle began and everything seemed that we would lose. But what to see? We could not believe in our own eyes. Artaxerxes, who was also wanted dead or alive, came to our help! He had brought a lot of bananas to fight with the enemies. When they slowly started to lose, they raised a white flag and came to apologize to us. As for Artaxerxes, we forgave him, because he helped us, and he came to live with us.

This battle proved to us that together we can achieve everything!!!

Επιμέλεια μετάφρασης: Νικολέττα Βλάχου

Στα απόνερα

-Στο νησί μας έχουμε ένα έθιμο. Το καλοκαίρι, κάθε φορά που φεύγει ένα καράβι απ' το λιμάνι, πολλοί άνθρωποι βουτάνε στα απόνερα του караβιού, για να αποχαιρετήσουν τους ανθρώπους που φεύγουν από το νησί. Αυτό το έθιμο ξεκίνησε πριν πολλά χρόνια, πριν ακόμη φτιαχτεί το λιμάνι, και συνεχίζεται ως σήμερα. Δεν επιτρέπεται σε άλλα νησιά αλλά εδώ δεν το απαγορεύει κανείς, γιατί δεν έχουμε λιμενικό. Αρκετές φορές έχει έρθει λιμενικό, για να προσπαθήσουν να το σταματήσουν, αλλά στο τέλος, επειδή ήταν πολύς ο κόσμος που βουτούσε στα απόνερα, παραλίγο να πάρουν στη θάλασσα και τους λιμενικούς!

-Όλα αυτά τα χρόνια που βουτάω στα απόνερα, έχω δει κι έχω ζήσει πολλά ατυχήματα, αλλά μέχρι τώρα εμένα δε μου έχει συμβεί κάτι. Πολλές φορές είναι λάθος γονέων, γιατί τα προηγούμενα χρόνια βουτούσαμε μόνο τα μεγαλύτερα παιδιά, ενώ τα τελευταία δύο με τρία χρόνια βουτάνε και παιδιά πολύ μικρής ηλικίας, γιατί οι γονείς δεν μπορούν να καταλάβουν ότι, ενώ είναι ένα πολύ όμορφο έθιμο, είναι και πολύ επικίνδυνο. Έτσι, το καλοκαίρι που πέρασε, ένα μικρό παιδάκι βούτηξε, δεν πρόλαβε να απομακρυνθεί κι ένας άλλος άνθρωπος έπεσε πάνω του και λιποθύμησε μέσα στη θάλασσα, ενώ το παρέσυραν τα κύματα. Τελικά, όμως, όταν βγήκε το παιδί από τη θάλασσα, μετά από λίγη ώρα συνήλθε κι ευτυχώς δεν έγινε κάτι σοβαρό.

-Πριν από αρκετά χρόνια, μια φίλη μας παράκουσε τις εντολές να βουτήξει από τη δεξιά πλευρά του λιμανιού κι έπεσε από μπροστά, με αποτέλεσμα τα απόνερα του καραβιού να την χτυπήσουν στο λιμάνι και να τη τραβήξουν στον πάτο της θάλασσας, χωρίς να μπορεί να βγει στην επιφάνεια. Τελικά, όμως, κι αυτή γλίτωσε, αλλά λόγω αυτής παραλίγο να σταματήσει αυτό το έθιμο οριστικά στο νησί μας, αν και πιστεύω ότι λίγες μέρες μετά θα βουτούσαμε πάλι στα απόνερα, γιατί, πολύ απλά, δεν μπορεί κανείς να μας σταματήσει.

-Αλήθεια είναι όσα λες. Μόνο που εγώ έχω μια πολύ δυσάρεστη εμπειρία από το έθιμό μας, το οποίο είναι, όταν φεύγει το πλοίο, να βουτάει ο κόσμος στα απόνερα, με σκοπό την απομάκρυνση του κόσμου από το λιμάνι σε ένα μεγάλο βράχο και την προσπάθειά τους να γυρίσουν πίσω. Μία ημέρα, λοιπόν, έπεσα πριν την ώρα που ήταν να πέσω και με πήραν κάτω τα

απόνερα και άρχισαν να με χτυπάνε στα βράχια, με αποτέλεσμα να μου σπάσουν τρία πλευρά και το χέρι μου. Πονούσα πολύ αλλά ευτυχώς ο κόσμος γύρω μου ήταν πολύ καλός μαζί μου και με μετέφερε στο νοσοκομείο κι έτσι έγινα καλά.

-Η Σίκινος είναι γνωστή γι' αυτό της το έθιμο και θα ήταν πολύ κρίμα να σταματήσει. Γι' αυτό θα πρέπει να γίνεται με προσοχή και από ανθρώπους που τα καταφέρνουν με τη θάλασσα, γιατί ακόμη κι εμείς που το κάνουμε τόσα χρόνια, έχουμε βρεθεί σε πολύ δύσκολες καταστάσεις, ακόμη και λόγω καιρικών συνθηκών. Παρόλα αυτά είναι ένα πολύ όμορφο έθιμο και δε θα ήθελα ποτέ κανένας να μας το απαγορεύσει. Αν κι έχουν γίνει πολλές προσπάθειες να μας σταματήσουν, δεν τα κατάφεραν ποτέ κι ούτε θα τα καταφέρουν.

Αλέξανδρος Μαργέτης, Γ' Λυκείου, Γιώργος Βενιέρης, Β' Λυκείου

Diving

-Every time a ship leaves the port, many people dive into the ship's waters to say goodbye to the people leaving the island. This custom began many years ago, before the port was even built, and continues to this day. It is not allowed on other islands but here no one forbids it, because we do not have a port service. Several times they came to the port, to try to stop it, but in the end, as there were a lot of people diving in the water, they almost threw the port service to the sea!

-All these years I have been diving in the water, I have seen and experienced many accidents, but nothing has happened to me so far. It is often the parents' fault, because in previous years only the older children dived, but in the last two to three years very young children also dive, because parents cannot understand that, although it is a very beautiful custom, it is also very dangerous . So, last summer, a little boy dived, he did not have time to swim away and another man dived onto the child and the latter fainted in the sea, while the waves swept the little one away. Eventually, however, the child came out of the sea, after a while he felt better and fortunately nothing serious happened.

-Several years ago, a friend of ours disobeyed orders to dive from the right side of the harbor and he jumped from the front, causing the ship's backwash to hit the harbor and drag her to the bottom of the sea, without being able to come out on the surface. Eventually, however, she escaped, but because of this, this custom almost stopped permanently on our island, although I believe that a few days later we would dive in the waters again, because, quite simply, no one can stop us.

-Sikinos is well known for this custom and it would be a pity to stop it. That is why everything should be done with caution by people who deal with the sea, because even we who have been doing it for so many years, have found ourselves in very difficult situations, sometimes due to weather conditions. However, it is a very beautiful custom, and I would never want anyone to forbid it. Although many attempts have been made to stop us, they have never succeeded nor will they ever succeed.

-We have this custom on our island, it's true. In the summertime in Sikinos, when a ship leaves, people dive into the water, to swim from the port and climb on a large rock to get back. I had a bad experience myself. One day, I dived just before it was the right time to, and the backwash took me down and started hitting me on the rocks. As a result, I had three broken ribs and an arm. I was in a lot of pain but fortunately the people around me were very nice to me and took me to the hospital, so I got well.

Επιμέλεια μετάφρασης: Νικολέττα Βλάχου

Μια δύσκολη εμπειρία

Κάθε καλοκαίρι το περνάμε στη Σίκινο. Εκείνο το καλοκαίρι, όμως, ήταν διαφορετικό. Θυμάμαι ήταν Παρασκευή, 2: 00' το μεσημέρι, όταν κάναμε βουτιές με τα παιδιά. Ήμασταν μικρά παιδιά, δέκα ετών. Μας φώναξαν δυο κύριοι, που ήταν μπαμπάδες των , και μας ρώτησαν αν θέλαμε να μας πετάξουν ψηλά και να βουτάμε. Εμείς αμέσως δεχτήκαμε.

Καθώς όλα τα παιδιά βουτούσαν, ήρθε κι η σειρά μου. Εγώ, χοντρό παιδάκι, μικρό, δεν καταλάβαινα πολλά. Με πετάνε ψηλά και προσπάθησα να κάνω κωλοτούμπα στον αέρα. Όμως, λόγω βάρους κι επειδή ήταν η πρώτη φορά που έκανα κάτι τέτοιο, δε γύρισα σωστά, με αποτέλεσμα τα πόδια να κοιτάνε στον ουρανό και το κεφάλι στη θάλασσα! Καρφώθηκα στη θάλασσα και με δύναμη χώθηκα μέσα στην άμμο. Βγήκα γεμάτος αίματα, λόγω του ότι δάγκωσα τη γλώσσα μου, ενώ με δάκρυα στα μάτια φώναζα: «Δε θέλω να πεθάνω, είμαι μικρός ακόμα». Με βάλανε να κάτσω, μου βάλανε και πάγο και με πήγαν σ' ένα γιατρό. Εγώ μετά βίας μπορούσα να προχωρήσω. Ένιωσα σαν να παρέλυσαν. Δεν ένιωθα τίποτα παρά μόνο το κεφάλι μου.

Όταν με πήγαν στο γιατρό, μου είπε ότι, επειδή τραντάχτηκα, είναι λογικό να μη νιώθω τίποτα και πως σε τέσσερις με πέντε εβδομάδες θα ήμουν καλύτερα και θα ένιωθα ξανά τα χέρια μου και τα πόδια μου. Όταν πήγα σπίτι, ξάπλωσα και πραγματικά δεν μπορούσα ούτε δεξιά ούτε αριστερά να κάνω. Με τάζε και με έκανε μπάνιο η μαμά μου. Ένιωθα πλέον αδύναμος και φοβισμένος πως δε θα κουνηθώ ξανά ποτέ. Τελικά, μετά από πέντε εβδομάδες ξεκίνησα να κουνιέμαι και να μπορώ να κάνω πράγματα. Αυτό το καλοκαίρι θα μου έμενε αξέχαστο.

Από τότε πέρασαν πολλά καλοκαίρια. Τίποτα δε θα μπορούσε να με κάνει να απαρνηθώ τη θάλασσα. Παρά τη δύσκολη στιγμή που πέρασα, η θάλασσα είναι η αγάπη μου. Με ηρεμεί και με γαληνεύει, με κάνει να αισθάνομαι όμορφα και ποτέ δε θα πάψω να ανυπομονώ να κολυμπήσω στα γαλανά νερά της.

Γιάννης Μαργέτης, Γ' Λυκείου

Like all my friends, I spend every summer in Sikinos. That summer, however, was different. I remember it was Friday, 2:00 pm, when we were diving with the kids. We were young children, ten years old. Two gentlemen, who were their fathers, called us and asked if we wanted to be thrown high and dipped into the sea. We immediately accepted.

As all the children dived, it was my turn. I was a fat little child and did not understand much. They threw me high, and I tried to turn upside down in the air. However, due to weight and because it was the first time, I did such a thing, I did not turn properly, with my feet facing the sky and my head looking at the sea! I was nailed to the sea and pushed hard into the sandy bottom of the sea. I came out full of blood, because I bit my tongue, while with tears in my eyes I shouted: "I do not want to die, I am still young". They made me sit down, they put ice on me, and they took me to a doctor. I could hardly move. I felt like I was paralyzed. I felt nothing but my head.

When they took me to the doctor, he told me that due to shivering, it made sense for me not to feel anything and that in four to five weeks I would be better and feel my arms and legs again. When I got home, I lay down and could neither turn right nor left. My mom fed me and gave me a bath. I felt weak and scared that I would never move again. Eventually, after five weeks, I started to move and being able to do things. This summer would be unforgettable to me.

Many summers have passed since then. Nothing could make me give up the sea. Despite the difficult time I went through, the sea is my love. It calms and soothes me, it makes me feel great and I will never stop looking forward to swimming in its blue waters.

Επιμέλεια μετάφρασης: Νικολέττα Βλάχου

Στην αγκαλιά της θάλασσας

Ένα βράδυ ήμασταν με τον πατέρα μου και μόλις είχαμε γυρίσει από το ψάρεμα. Δεν προλαβαίναμε να πάμε στο λιμάνι κι έτσι κάτσαμε σ' ένα αυλάκι του νησιού, στο Μάλτα.

Ήταν γύρω στις δέκα η ώρα και είχαν έρθει κύματα. Εγώ νέτερα τα δίχτυα, δηλαδή τα ξέμπλεκα, για να τα βάλω στην πλώρη, δηλαδή στο μπροστινό μέρος του καϊκιού, για να μπορεί μετά ο πατέρας μου να τα ρίξει στη θάλασσα. Κι όπως τα νέτερα, ήρθαν τα κύματα κι εγώ γλίστρησα, γιατί φορούσα γαλότσες, κι έπεσα μέσα στη θάλασσα...

Δε φοβήθηκα. Μου άρεσε πολύ μπορώ να πω. Ένιωσα ένα ωραίο συναίσθημα... Μια θαλπωρή, μια τρυφερότητα...! Τα νερά ήταν πολύ ζεστά. Είχε και σεληνόφως και μου άρεσε κι αυτό τόσο πολύ, που έβγαλα τα ρούχα μου και κολύμπησα στην αγκαλιά της θάλασσας. Έτσι, κατάλαβα πόσο πολύ την αγαπούσα και πάντα θα την αγαπώ!

Δημήτρης Διβόλης, Β' Γυμνασίου

Ο ψυκτικός

Μία μέρα με πήρε τηλέφωνο ο Γιώργος της Μαρούσας και με παρακάλεσε να πάω στην Ίο να φέρω έναν ψυκτικό που του είχε χαλάσει το ψυγείο στο minimarket. Ήταν θυμάμαι αργά το απόγευμα, πήγα Ίο και έφερα στη Σίκινο τον ψυκτικό, όπως και τον ξαναγύρισα πίσω μια χαρά.

Στην επιστροφή μου από Ίο για Σίκινο, ήμουν και με ένα φίλο μου τον Παναγιώτη τον Σεγρέδο, που οδηγούσε αυτός, όταν ήμασταν ανάμεσα Σίκινο – Ίο στο μπουγάζι. Εγώ επειδή ήξερα το σκάφος μου, κατάλαβα ότι δεν πήγαμε όπως θα έπρεπε και άνοιξα το πίσω ντουλάπι, που είχε τα καύσιμα και διαπιστώνω ότι είχε γεμίσει νερό. Εκείνη την ώρα σκέφτηκα να ενεργοποιήσω την αντλία. Η αντλία για κάποιο λόγο δεν δούλεψε και άρχισα να βγάζω τα νερά με ένα μικρό κουβαδάκι. Ενώ το σκάφος συνέχιζε προς τη Σίκινο, είπα εγώ στο φίλο μου να πάμε να το βγάλουμε σε μία παραλία στου Μάλτα. Εκείνος δεν το δέχτηκε και, όταν πλέον περάσαμε του Μάλτα, του είπα να το βγάζαμε στον Αη Γιώργη και πάλι δεν το δέχτηκε. Νόμιζε ότι θα προλαβαίναμε να έρθουμε στην Αλοπρόνοια. Ξαφνικά έξω από το Διαλισκάρι άρχισε το σκάφος να βουλιάζει. Είχα μια σακούλα με σουβλάκια που είχα πάρει από την Ίο. Πέταξα τα σουβλάκια στη θάλασσα και το μόνο που πρόλαβα να κάνω ήταν να τυλίξω τα κινητά μέσα στη σακούλα . Το σκάφος τελικά βούλιαξε, εμείς κολυμπήσαμε περίπου 300 με 200m. Βγήκαμε στη στεριά ενώ είχαμε χάσει παντόφλες, παπούτσια και ξεραστήκαμε ξυπόλητοι και φτάσαμε στο λιμάνι όπου διαπιστώσαμε ότι είχαν κοπεί τα πόδια μας.

Δημήτρης Διβόλης, Β' Γυμνασίου

Πρόσφυγας στο Μάλτα, Επιλογή: Δήμητρα Κιμουλιάτη, Β' Γυμνασίου

Μια μέρα είχα αποφασίσει να πάω για καλαμάρια. Έφτιαξα όλα τα ψαρικά και πήγα με μια ξύλινη βάρκα που έχω στην περιοχή «του Μάλτα». Έκατσα εκεί, περίπου 3-4 ώρες, και έπιασα γύρω στα 11 κιλά ψάρια καλαμάρια. Λόγω του ότι ήταν βαθιά τα νερά εκεί (περίπου 100μ.) επειδή κουράστηκαν τα χέρια μου να ανεβάζω την καθετή, πήγα με την βάρκα στο αυλάκι του Μάλτα. Είχα πάρει και φαγητό μαζί μου και έδεσα την βάρκα σε έναν βράχο για να βγω έξω να ξεκουραστώ. Όταν βγήκα από τη βάρκα και έκανα περίπου 10 βήματα ξαφνικά βλέπω μπροστά μου ένα πτώμα άνδρα, ο οποίος φορούσε ρούχα, μπουφάν και παπούτσια. Εκείνο που μου έκανε εντύπωση ήταν ότι φορούσε τέσσερα παντελόνια. Εγώ εκείνη την ώρα τρομοκρατήθηκα και έσπαχνα το κινητό να πάρω τον πρώτο που μου ήρθε στο μυαλό που ήταν ο Δήμαρχος. Πήρα τον Δήμαρχο, ο οποίος ενημέρωσε το λιμεναρχείο της Ίου και ήρθε το πλοίο του λιμενικού μετά από μιάμιση ώρα περίπου. Είχαν φέρει μαζί τους έναν ειδικό σάκο στον οποίο βάλαμε το πτώμα. Για να πλησιάσουμε όμως το πτώμα επειδή είχε πολύ έντονη μυρωδιά αλείψαμε τη μάσκα με βιξ και την ώρα που αναπνέουμε μας ερχόταν η μυρωδιά του βιξ και όχι του πτώματος.

Όπως σας είπα πριν εμένα μου έκανε εντύπωση το ότι φορούσε τέσσερα παντελόνια. Ρώτησα τον λιμενικό που έχει περισσότερη εμπειρία και μου είπε ότι αυτό το κάνουν οι διακινητές και δεν αφήνουν να παίρνουν πράγματα οι μετανάστες λόγω χώρου και ό, τι έχει ο καθένας το φοράει πάνω του. Μας είπε ο λιμενικός να ψάξουμε τις τσέπες του μήπως υπάρχουν ταυτότητες, χαρτιά, κτλ. Το μόνο που βρήκαμε ήταν τρία χαρτονομίσματα τυλιγμένο με νάϊλον το καθένα χωριστά σαν να είχε προβλέψει ο άνθρωπος αυτός ότι μπορεί να έπεφτε και στην θάλασσα. Μετά από αυτό τον μετέφεραν με τον ειδικό σάκο στο σκάφος του λιμενικού και από ότι μου είπε ο λιμενικός αυτός θα πήγαιναν να του πάρουν DNA μήπως τον αναζητήσει κάποιος συγγενής του και μετά θα τον έθαβαν σε έναν ειδικά διαμορφωμένο χώρο στο Σχιστό, μια περιοχή κοντά στον Πειραιά.

Κυκλάδες

Ο άνεμος εδώ

Πρώτη του κόσμου λάσπη

Πρωτομάστορας και πρωτοχαλαστής

Οι ελιές

Τα ριζωτά λιθάρια

Στραβά τα πόδια των ανθρώπων

Και ο πνιγμένος

- τίποτα δεν γνωρίζαμε -

Με τρία παντελόνια

Τα χρήματα στην πλαστική σακούλα

Όλα σ' εκείνον λήγουν.

Επιλογή: Γιώργος Τσιαπλής

Γερμένος βαριά πάνω στην ξύλινη κουπαστή στο αριστερό κατάστρωμα τού ποσταλιού ο Νικόλας, βλέπει ένα γύρο τα νερά της αγαπημένης του θάλασσας, αφήνει δίπλα του τα Τρία Αδέλφια και βλέπει να πλησιάζει η Καρδιώτισσα, του κόβεται η ανάσα από την αγωνία και ιδρώνουν τα χέρια του στις παλάμες, δεν ξέρει αν μπορέσει να συγκρατηθεί, λείπει από το αγαπημένο του νησί κοντά δυόμιση χρόνια, είχε μπαρκάρει σ' ένα φορτηγό σαν ναύτης και γύρισε όλο τον κόσμο, η θάλασσα τού έδωσε και τού πήρε, την έφαγε με το κουτάλι.

Ξαφνικά είδε στο πλάι του τον Κάραβο και θυμήθηκε τα λόγια του αγαπημένου του παππού, που δεν είναι πια στη ζωή :

" Ο Κάραβος το λοιπός ηποφάσισενε ντελόγκου* να πλεύγει* στο νησί γιατί ηβαρεθήκενε* να είναι ξεμονάρης* μεσ' στα θάλασσινά νερά. Απής* ηπλοχώρησε* και καβαντζάρησε* τον Καλόερο, είντα θωρεί ; Την αμουρούτζα* του τη Σίκινο και ηνετρίχιασεν* από τη χαρά του. Γροικητά* τόχω, γιατί εγώ δεν τό'φτασα."

Μόλις έπιασε την βορειοδυτική άκρη της Σικίνου, εκεί στα Γυαλιστά, δυο δάκρυα θόλωσαν τα μάτια του, πλησιάζει η ευλογημένη ώρα που θα ασπαστεί με σεβασμό τον πατέρα του, θα σφίξει στην αγκαλιά του τη μάνα του και θα σηκώσει στον αέρα τη μικρή του αδελφή, το Μαρουσώ του, θα έχει γίνει ολόκληρη κοπέλα πια.

Ένα ελαφρύ βοριαδάκι που έρχεται από το νησί, φέρνει μαζί του ευωδίες από θυμάρι, καλοκυμηθιά , δεσποينوβότανο και σκίνο, σαν ακούει τον πατέρα του, πάνω στο Χωριό γεμάτος ένταση να λέει: γυναίκα είναι έτοιμα τααμπελουφάσουλα, ετοίμασε τραπέζι, σε λίγο θα βάλω τσι σκάρου στά κάρβουνα, θα γιομίσω και την ντραμιτζάνα από το βαρέλι, Μαρουσώπετάχτου στο μελισσοκήπι και φέρε κάνα δυο πίπτες από τις γιομάτες, να γλυκάνουμε τον ταξιδευτή μας.

Αυτά τα νερά είναι ξεχωριστά, γιατί είναι αγαπημένα, τι κι αν γύρισα όλους τους ωκεανούς, τέτοιο χρώμα, τέτοιες μυρωδιές, τέτοιο πετάρισμα της καρδιάς, πάλι καλά πού είχα μαζί μου και μού κράταγε συντροφιά τις μοναχικές νύχτες ένα χιλιοσαλακωμένο μικρό βιβλιαράκι τού Οδυσσέα Ελύτη πού αποστήθισα αγαπημένους στίχους

Τότε είπε και γεννήθηκεν η θάλασσα / Και είδα και θαύμασα
Και στη μέση της έσπειρε κόσμους μικρούς κατ' εικόνα και ομοίωσή μου:

Ίπποιο πέτρινοι με τη χαίτη ορθή/και γαλήνιοι αμφορείς/και λοξές δελφινιών
ράχεσ

η Ίοσ η Σίκινοσ η Σέριφοσ η Μήλοσ

«Κάθε λέξη κι από 'να χελιδόνι/για να σου φέρνει την άνοιξη μέσα στο
θέροσ» είπε

(• Ντελόγκου = αμέσωσ, • πλεύγει = πλεύσει, • ηβαρεθήκενε =
βαρέθηκε, • ξεμονάρησ = διανυκτερεύει έξω στο ύπαιθρο, • απής = αφού,
• καβαντζάρησε = πέρασε τον κάβο, • αμουρούντζα = αγαπητικιά, •
ηνερίχιασεν = ανατρίχιασε, • Γροικητά = ακουστά.)

Θόδωροσ Λ. Σκαμπαβίριασ
Επιλογή: Γιώργοσ Τσιαπλέσ

Η Θάλασσα

Ντίνος Χριστιανόπουλος

Η θάλασσα είναι σαν τον έρωτα:

μπαίνεις και δεν ξέρεις αν θα βγεις.

Πόσοι δεν έφαγαν τα νιάτα τους – μοιραίες βουτιές, θανατερές καταδύσεις,
γράμπες,

πηγάδια, βράχια αθέατα, ρουφήχτρες, καρχαρίες, μέδουσες.

Αλίμονο αν κόψουμε τα μπάνια

Μόνο και μόνο γιατί πνίγηκαν πεντέξι.

Αλίμονο αν προδώσουμε τη θάλασσα

Γιατί έχει τρόπους να μας καταπίνει.

Η θάλασσα είναι σαν τον έρωτα: χίλιοι τη χαίρονται – ένας την πληρώνει.

Επιλογή: Μαριάννα Σακκά

**Παραθαλάσσιο οικόπεδο, Ειρήνη Καραγιαννίδου, Επιλογή: Γιώργος
Τσιαπλής**

*Τις νύχτες που μεγαλώνουνε οι φεγγαράδες / παίζουμε τις παντρείς της ξέρας
με τη με τη θάλασσα / είναι καλό παιχνίδι / παίζεται βουβά / κι όποιον τον
πάρει το σκοτάδι / καίγεται*

Πρώτα ο άνεμος

Ύστερα το λιμάνι

λεπτομερέστατο κάτω απ' τον ήλιο

τη λογική των πραγμάτων

Μονορούφι καπνίζουμε τις αντοχές

Σκεπάζουμε το στήθος σημαίες καταστρώματος

Τη μνήμη τη φυλάμε στα πιο χλωρά τριφύλλια

δίχως κουκούτσι ελιάς

Είναι φορές η νύχτα βρεγμένη αλισίβα

Πρώτα ο άνεμος

Ύστερα ο άνεμος

Γυρίζει εδώ λιγότερο πουλί.

Η Γένεσις, Οδ. Ελύτης, *Το Άξιον Εστί*, Επιλογή: Χρυσούλα Γότση

Τότε είπε και γεννήθηκεν η θάλασσα

Και είδα και θαύμασα

Και στη μέση της έσπειρε κόσμους μικρούς κατ' εικόνα και ομοίωσή μου:

Ίππτοι πέτρινοι με τη χαίτη ορθή

και γαλήνιοι αμφορείς

και λοξές δελφινιών ράχες

η Ίος η Σίκινος η Σέριφος η Μήλος

«Κάθε λέξη κι από 'να χελιδόνι

για να σου φέρνει την άνοιξη μέσα στο θέρος» είπε

Και πολλά τα λιόδεντρα

που να κρησάρουν στα χέρια τους το φως

κι ελαφρό ν' απλώνεται στον ύπνο σου

και πολλά τα τζιτζίκια

που να μην τα νιώθεις

όπως δε νιώθεις το σφυγμό στο χέρι σου

αλλά λίγο το νερό

για να το 'χεις Θεό και να κατέχεις τι σημαίνει ο λόγος του

και το δέντρο μονάχο του

χωρίς κοπάδι

για να το κάνεις φίλο σου

και να γνωρίζεις τ' ακριβό του τ' όνομα φτενό στα πόδια σου το χώμα

για να μην έχεις πού ν' απλώσεις ρίζα

και να τραβάς του βάθους ολοένα

και πλατύς επάνου ο ουρανός
για να διαβάζεις μόνος σου την απεραντοσύνη.

ΑΥΤΟΣ
ο κόσμος ο μέγας!

Άλλοτε η θάλασσα

Άλλοτε η θάλασσα, μας είχε σηκώσει στα φτερά της

Μαζί της κατεβαίναμε στον ύπνο, μαζί της ψαρεύαμε τα πουλιά στον αγέρα.

Τις μέρες κολυμπούσαμε μέσα στις φωνές και τα χρώματα.

Τα βράδια ξαπλώναμε κάτω απ' τα δέντρα και τα σύννεφα.

Τις νύκτες ξυπνούσαμε για να τραγουδήσουμε.

Ήταν τότε ο καιρός, τρικυμία χαλασμός κόσμου

Και μονάχα ύστερα ησυχία

Αλλά εμείς πηγαίναμε χωρίς να μας εμποδίζει κανείς.

Να σκορπάμε και να παίρνουμε χαρά.

Από τους βράχους ως τα βουνά μας οδηγούσε ο Γαλαξίας

Και όταν έλειπε η θάλασσα ήταν κοντά ο Θεός.

Χαρά Διβόλη, Β' Γυμνασίου

Απονερίστας

Η Σίκινος ήταν το τελευταίο νησάκι στις Κυκλάδες που απέκτησε λιμάνι για ποστάλια, μόλις το 1988. Μέχρι τότε, τα καράβια έφταναν ανοιχτά της Αλοπρόνοιας και οι επιβάτες έμπαιναν σε λάτζες (μικρές βάρκες) μέχρι να φτάσουν στο μικρό μώλο που υπήρχε. Τα δύσκολα χρόνια μετά τον πόλεμο το πλοίο της γραμμής προσέγγιζε πολύ αραιά τη Σίκινο, και αυτό αν βοηθούσε και ο καιρός γιατί η Αλοπρόνοια είναι πολύ δύσκολο λιμάνι με όστρια και σορόκο. Το θρυλικό ατμόπλοιο “ΜΟΣΧΑΝΘΗ” που εξυπηρετούσε τότε όλα τα νησιά, αν ήταν αδύνατο να προσεγγίσει την Αλοπρόνοια, πήγαινε στην βορεινή πλευρά του νησιού, στο αυλάκι του Αγίου Ελευθερίου. Εκεί μέχρι και σήμερα υπάρχει ο μικροσκοπικός μώλος – ίσα ίσα χωράει μια βαρκούλα – και το ανηφορικό λιθόκτιστο μονοπάτι που οδηγεί στη Χώρα περνώντας από την πηγή στο Χριστό. Οι παλιοί Σικινιώτες θυμούνται κατά τα παιδικά τους χρόνια να τρέχουν και να ενημερώνουν τους βαρκάρηδες για το αν θα πιάσει το “ΜΟΣΧΑΝΘΗ” στην Αλοπρόνοια ή στον Άγιο Ελευθέριο και εκείνοι τους έδιναν χαρτζιλίκι και κεράσματα. Πώς ήξεραν πού θα πάει το πλοίο; Πήγαιναν στο μύλο του Λύδη στο Κάστρο και έβλεπαν αν ερχόταν ο καπνός από την τσιμινιέρα του πλοίου από τη Βόρεια ή τη Νότια πλευρά του νησιού...

Στη Σίκινο τα καλοκαίρια όλοι γίνονται μια παρέα. Ήδη από τα χρόνια πριν κατασκευαστεί ο λιμένας στην Αλοπρόνοια, όταν έφτανε η ώρα του αποχαιρετισμού για μερικούς, οι εναπομείναντες είχαν βρει έναν ξεχωριστό τρόπο για να δείξουν τα συναισθήματά τους! Κολυμπούσαν στα απόνερα του πλοίου όταν αυτό αναχωρούσε. Αυτό το έθιμο συνεχίζεται μέχρι και τις μέρες μας, τηρουμένων των μέτρων προστασίας, και είναι μια ξεχωριστή εμπειρία για όποιον το τολμήσει. Οι “απονερίστας” πέφτουν μετά την αναχώρηση του πλοίου στα απόνερά του και κολυμπούν χαιρετώντας τους φίλους τους, μέχρι η δίνη της προπέλας να τους παρασύρει, δείχνοντάς τους έτσι ότι παραμένουν στο όμορφο νησάκι!

Επιλογή: Φώτης Κουλούρης

Σεισμός 1956

Θάλασσα

**Αλς των αρχαίων όταν την έβλεπαν από μακριά
πόρος ή Πόντος όταν ταξίδευαν**

Η θάλασσα λοιπόν μπορεί να επηρεαστεί πάρα πολύ εύκολα από τις δυνάμεις της Σελήνης δημιουργώντας το φαινόμενο της παλίρροιας την πλημμυρίδα και την αμπωτη. Αυτά τα εντυπωσιακά φαινόμενα συμβαίνουν και κατά στις σεισμικές δονήσεις: Είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια είτε μετά

1956 9 Ιουλίου ξημερώματα ένας φοβερός σεισμός χτυπάει το Νότιο Αιγαίο επίκεντρο εντοπίζεται ανάμεσα στην Αμοργό και την Αστυπάλαια το μόνο προειδοποιητικό σημάδι Ήταν η εξαφάνιση της θάλασσας. Οι παλιοί Γιαλίτες θυμούνται τη θάλασσα του όρμου να εξαφανίζεται κυριολεκτικά μέχρι το ακρωτήριο της Πούντας. Σχεδόν 2 μίλια! Όχι δεν είναι ψέμα... Όλοι το ίδιο αφηγούνται από εκείνο το απόγευμα...Η συνέχεια μπορούσε να προβλεφθεί. Ισχυρή σεισμική δόνηση 7,7 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ συγκλόνησε όλα τα νησιά...

Στο νησί του απέραντου γαλάζιου η θάλασσα επανήλθε στη θέση της με βίαιο τρόπο. Στην παραλία της Αγίας Άννας στα ανατολικά του νησιού σηκώθηκε κύμα-τσουνάμι ως και 25 μέτρα!

Ευτυχώς η Παναγιά η Χοζοβιώτισσα βοήθησε να μην θρηνήσουν οι Αμοργιανοί θύματα!

Επιλογή: Φώτης Κουλούρης

Ψαροντούφεκο

Από μικρός χάζεα στο μώλο τις βαρκούλες και τους ερασιτέχνες ψαράδες. Τα αδέρφια μου ξεκίνησαν το ψάρεμα στην εφηβεία τους με ένα καλάμι φυσικό και για δόλωμα λίγο ζυμαράκι.

Η αγάπη μου για τη θάλασσα και τα ψάρια θα περίμενε κάποιος να με οδηγήσει και εμένα στο χόμπι της αλιείας. Κάτι που δεν έγινε ποτέ!

“Μόλις πιάσεις το ψάρι με το καλάμι και αρχίσεις να μαζεύεις την πετονιά θα αισθανθείς απίστευτα” ήταν η φράση που άκουσα πολλές φορές, αλλά δεν το δοκίμασα.

Μετά τη σκληρή καραντίνα 2020 - 2021 βρέθηκα στη Σίκινο και έκανα παρέα με δυο έφηβους που πέρα από το ψάρεμα με καλάμι δοκίμαζαν και το ψαροντούφεκο. Ένα μεσημέρι λοιπόν με έπεισαν να πάω μαζί τους για ψαροντούφεκο, χωρίς να το χρησιμοποιήσω, απλώς να κρατάω την ψαροβελόνα και τη σημαδούρα και να τους βλέπω την ώρα της κατάδυσης. Ο βυθός είναι ένας άλλος κόσμος. Πήγαμε κοντά στο λιμάνι της Αλοπρόνοιας στη θαλάσσια περιοχή Φλόριντα και ξεκινήσαμε. Στο βυθό υπήρχαν ελάχιστα ψαράκια... Υπεραλίευση ή Μόλυνση; Δύσκολο να αποφασίσεις. Μετά βίας τα παιδιά έπιασαν ένα σκάρο.

Το Σεπτέμβριο του 2021, στην άδειά μου, ένας άλλος έφηβος φίλος μου από την Αμοργό με ήθελε για παρέα στο ψαροντούφεκο. Πήγαμε ένα πρωινό από τη Φωκιοτρύπα στην Αιγιάλη κολυμπώντας ως τη μικρή παραλία δίπλα στο Λεβροσσώ. Δεν υπήρχε ίχνος ψαριού και εκεί... Ξαφνικά λίγο πριν αποφασίσουμε να γυρίσουμε πίσω εντοπίσαμε δύο λούτσους και ο δύτες κατάφερε με την πρώτη να χτυπήσει τον έναν.

Δε νομίζω να ασχοληθώ πάντως με το ψάρεμα, όσα και αν έχω ακούσει. Το ψαροντούφεκο ωραίο, αλλά και αυτό για πόσο;

Ο βυθός είναι υπέροχος και προτιμώ να τον απολαμβάνω μόνο ως επισκέπτης...

Επιλογή: Άννα Βενιέρη, Γ' Γυμνασίου

EUROVISION

Ο Μούρος είναι μια από τις πιο εντυπωσιακές παραλίες της Αμοργού!

Έχει ψιλό γκρίζο βοτσαλάκι στην ακτή, καταγάλανα βαθιά και πεντακάθαρα νερά, θαλασσινές σπηλιές και φυσικούς βατήρες για βουτιές.

Οι βουτιές απευθύνονται σε όλους, γιατί ξεκινούν από άλμα ύψους 20 εκατοστών μέχρι... 20 μέτρων.

Θυμάμαι το καλοκαίρι του 2017 που πήγα στο Μούρο με τα αδέρφια μου να δοκιμάζουμε τις καταδύσεις από διαφορετικά ύψη. Στο ύψος των τριών μέτρων είχε σχηματιστεί μια μεγάλη ουρά από λουόμενους γιατί μια κοπέλα, που ήταν διακοπές στο νησί είχε καταλάβει τη θέση του βατήρα και δεν αποφάσιζε να πηδήξει με τίποτα, αλλά ούτε και ήθελε να γυρίσει πίσω.

“Βρε καλή μου, βρε χρυσή μου, αποφάσισε! Ή πήδα ή γύρνα πίσω, μη μας καθυστερείς” της έλεγαν όλοι, εκείνη τίποτα... Πέρασε πολλή ώρα. Τα ίδια...

Τελικά πηδήξε από χαμηλότερο επίπεδο και ακούστηκαν ιαχές όπως όταν κέρδισε η Έλενα Παπαρίζου στη Eurovision!

Επιλογή: Άννα Βενιέρη, Γ' Γυμνασίου

Το ξωκλήσι του Αγίου Στεφάνου, Επιλογή: Φώτης Κουλούρης

Το μαγευτικό ξωκλήσι του Αγίου Στεφάνου Βρίσκεται σε μια σπηλιά μέσα στην θάλασσα, είναι εξαιρετικής ομορφιάς!

Το λευκό αυτό παρεκκλήσι μέσα στο βραχώδες τοπίο της περιοχής είναι εξαιρετικής ομορφιάς. Για το χτίσιμο του δεν χρειάστηκε πάτωμα και ταβάνι. Χτίστηκαν μόνο δύο τοίχοι δεξιά και αριστερά.

Σύμφωνα με την παράδοση, ένας ψαράς ονόματι Στέφανος έκανε τάμα στον Άγιο του οποίου είχε το όνομα, να τον σώσει, όταν κινδύνεψε η ζωή του από ένα τεράστιο χταπόδι που τον τραβούσε με τα πλοκάμια του στη θάλασσα.

Η φήμη του έχει ξεπεράσει τα όρια της Ελλάδας, όταν το 2014 συμπεριλήφθηκε στη λίστα με τα ομορφότερα ξωκλήσια του κόσμου.

Το ξωκλήσι του Αγίου Στεφάνου στον Γαλησσά της Σύρου γιορτάζει δύο φορές το χρόνο, μία στις 19 Αυγούστου και μία στις 26 Δεκεμβρίου, όταν και γεμίζει από κόσμο. Μετά την λειτουργία προσφέρεται στους πιστούς μαστίχα και συριανό λουκούμι.

Το εκκλησάκι του Αγίου Στεφάνου στη Γαλησσά μπορείτε να το επισκεφτείτε ακολουθώντας ένα μονοπάτι περίπου 30 λεπτών ή από την θάλασσα με βάρκα, καθώς στην περιοχή έχει δημιουργηθεί ένας μικρός μόλος.

Φωνή απ' την θάλασσα- Κ. Καβάφης

Βγάζει η θάλασσα κρυφή φωνή —
φωνή που μπαίνει
μες στην καρδιά μας και την συγκινεί
και την ευφραίνει.

Τραγούδι τρυφερό η θάλασσα μας
ψάλλει,
τραγούδι που έκαμαν τρεις ποιηταί
μεγάλοι,
ο ήλιος, ο αέρας και ο ουρανός.
Το ψάλλει με την θεία της φωνή
εκείνη,
όταν στους ώμους της απλώνει την
γαλήνη
σαν φόρεμά της ο καιρός ο θερινός.

Φέρνει μηνύματα εις τες ψυχές
δροσάτα
η μελωδία της. Τα περασμένα νιάτα
θυμίζει χωρίς πίκρα και χωρίς καημό.
Οι περασμένοι έρωτες κρυφομιλούνε,
αισθήματα λησμονημένα ξαναζούνε
μες στων κυμάτων τον γλυκό
ανασασμό.

Τραγούδι τρυφερό η θάλασσα μας
ψάλλει,
τραγούδι που έκαμαν τρεις ποιηταί
μεγάλοι,
ο ήλιος, ο αέρας και ο ουρανός.
Και σαν κοιτάζεις την υγρή της
πεδιάδα,
σαν βλέπεις την απέραντή της
πρασινάδα,
τον κάμπο της που 'ναι κοντά και
τόσο μακρινός,

γεμάτος με λουλούδια κίτρινα που
σπέρνει
το φως σαν κηπουρός, χαρά σε
παίρνει
και σε μεθά, και σε υψώνει την
καρδιά.
Κι αν είσαι νέος, μες στες φλέβες σου
θα τρέξει
της θάλασσας ο πόθος· θα σε πει μια
λέξι
το κύμα απ' τον έρωτά του, και θα
βρέξει
με μυστική τον έρωτά σου μυρωδιά.

Βγάζει η θάλασσα κρυφή φωνή —
φωνή που μπαίνει
μες στην καρδιά μας και την συγκινεί
και την ευφραίνει.

Επιλογή: Αναστασία Λαγού

ΜόμπιΝτικ

Πριν από μερικά χρόνια- δεν έχει σημασία πόσα ακριβώς- έχοντας λίγα ή καθόλου χρήματα στο πουγκί μου και τίποτα ιδιαίτερο να με ενδιαφέρει στη στεριά, σκέφτηκα να ταξιδέψω λίγο στη θάλασσα και να δω το υδάτινο μέρος του κόσμου. Είναι ένας τρόπος να διώχνω το σπλήνιασμα και να ρυθμίζω το κυκλοφοριακό μου. Όταν πιάνω τον εαυτό μου να στραβώνει το στόμα. Όταν μες στην ψυχή μου είναι Νοέμβρης υγρός, που φιλοβρέχει. Και ειδικά όταν οι υποχονδρίες μου με κυβερνούν τόσο, που χρειάζεται ένας δυνατός ηθικό φραγμός να με εμποδίσει να βγω επίτηδες στο δρόμο και μεθοδικά να ρίξω χάμω τα καπέλα του κόσμου- τότε θεωρώ πως ήρθε η ώρα να μπαρκάρω, όσο πιο γρήγορα μπορώ. Είναι το δικό μου υποκατάστατο του πιστολιού και της σφαίρας. Με μία φιλοσοφική χειρονομία όλο μεγαλοπρέπεια, ο Κάτων ρίχνεται πάνω στο σπαθί του. Εγώ παίρνω ήσυχα το πλοίο. Δεν υπάρχει τίποτα το εκπληκτικό σε αυτό. Αν το ήξεραν, έφτανε. Όλοι σχεδόν οι άνθρωποι, με τον τρόπο τους, αργά ή γρήγορα, θα έτρεφαν πάνω-κάτω τα ίδια αισθήματα με μένα για τον ωκεανό.

Όταν λέω λοιπόν πως έχω τη συνήθεια να παίρνω το πλοίο κάθε φορά που αρχίζουν να θαμπώνουν τα μάτια μου κι αρχίζω να νιώθω βαριά τα πνευμόνια μου, δε θέλω να συμπεράνει κανείς πώς παίρνω το πλοίο πάντα σαν επιβάτης. Γιατί για να πάρεις το πλοίο σαν επιβάτης χρειάζεται να έχεις πουγκί. Εξάλλου τους επιβάτες τους πιάνει η θάλασσα, καβγαδίζουν, έχουν αϋπνίες και γενικά δε διασκεδάζουν καθόλου. Όχι, ποτέ δεν το παίρνω το πλοίο σαν επιβάτης. Ούτε παίρνω το πλοίο σα Στόλαρχος, Καπετάνιος ή Μάγειρας, μολονότι είμαι αρκετά ψημένος ναυτικός. Αφήνω τη δόξα και τη διάκριση τέτοιων αξιωμάτων σε εκείνους που τ' αγαπούν. Όχι, όταν παίρνω το πλοίο, το παίρνω σαν απλός ναύτης.

Παίρνω πάντα το πλοίο σα ναύτης για την υγιεινή άσκηση και τον καθαρό αέρα της κουβέρτας του καμπουνιού. Γιατί, μια και σε τούτο τον κόσμο οι κόντρα άνεμοι είναι πολύ πιο ανώτεροι από τους πρίμους (αν δηλαδή δεν παραβείς ποτέ το αξίωμα του Πυθαγόρα), επόμενο είναι η ατμόσφαιρα που αναπνέει ο Στόλαρχος στο κάσαρο, τις περισσότερες φορές, να είναι από δεύτερο χέρι, από τους ναύτες στο καμπούνι. Νομίζει πως αναπνέει πρώτος. Δεν είναι όμως έτσι. Με τον ίδιο περίπου τρόπο ο λαός

οδηγεί τους ηγέτες του σε πολλά άλλα πράγματα, την ίδια στιγμή που οι ηγέτες λίγο το υποπτεύονται.

Γιατί όμως, μετά από τόσες φορές που μύρισα τη θάλασσα σα ναύτης εμπορικού πλοίου, να μου μπει τώρα στο μυαλό να κάνω ένα φαλινοθηρικό ταξίδι; Σ' αυτό ο αόρατος αστυνομικός των Μοιρών που διαρκώς με επιβλέπει, που με παρακολουθεί κρυφά και με επηρεάζει με έναν ακατανόητο τρόπο- αυτός μπορεί ν' απαντήσει καλύτερα από κάθε άλλο. Δεν υπάρχει αμφιβολία λοιπόν πως η αναχώρηση μου γι' αυτό το φαλινοθηρικό ταξίδι ήταν μέρος του μεγάλου προγράμματος της Θείας Πρόνοιας που σχεδιάστηκε πριν από πολύ καιρό.

Κυριότερο από αυτά τα κίνητρα ήταν η ίδια η ιδέα της συντριπτικής φάλαινας. Ένα τόσο πελώριο και μυστηριώδες τέρας ξύπνησε όλη μου την περιέργεια. Μετά οι άγριες και μακρινές θάλασσες, όπου κυλούσε τον όγκο της που έμοιαζε με νησί. Κι ακόμα οι ανεκκλάητοι, απερίγραπτοι κίνδυνοι της φάλαινας. Αυτά μαζί με όλα τα συνακόλουθα θαύματα, τα χιλιάδες παταγονικά θεάματα και τους ήχους, με παράσυραν στην επιθυμία μου. Σε άλλους ανθρώπους, ίσως, τέτοια πράγματα δε θα ήταν πειρασμοί. Εμένα όμως με βασανίζει μία αιώνια φαγούρα για πράγματα μακρινά. Μου αρέσει να ταξιδεύω σε απαγορευμένες θάλασσες και να βγαίνω σε παραλίες βαρβάρων.

Αυτά λοιπόν τα πράγματα ήταν η αιτία που καλοδέχτηκα το φαλινοθηρικό ταξίδι.

Συρραφή αποσπασμάτων από το πρώτο κεφάλαιο: **Αναστασία Λαγού**

Ιστορίες της Άννας, κατοίκου Σικίνου

Ιστορία 1^η:

Ήταν κάποτε ένας ναυτικός, ο οποίος είχε ερωτευτεί μία κοπέλα από τη Σίκινο. Ο ίδιος ήταν από άλλο μέρος. Είχε ξεμπαρκάρει εκείνο τον καιρό και ήθελε να έρθει να δει την αγαπημένη του. Πήρε το καράβι και πήγε στην Ίο. Για να συνεχίσει όμως για τη Σίκινο, έπρεπε να περιμένει μέρες, καθώς εκείνη την εποχή είχε μόνο μία φορά την εβδομάδα καράβι για τη Σίκινο. Η ανυπομονησία του όμως να δει την αγαπημένη του ήταν τόσο μεγάλη που δεν άντεχε να περιμένει τόσο και αποφάσισε να κάνει κάτι παράτολμο και μοναδικό στα χρονικά του νησιού μας.

Έβγαλε τα παπούτσια και το παντελόνι του, τα έβαλε μαζί με λιγοστά του ακόμη πράγματα σε ένα σακίδιο από αδιάβροχο караβόπανο, την λεγόμενη νισεράδα, για να μη βραχούν και τον βαραίνουν και βούτηξε στη θάλασσα. Διέσχισε κολυμπώντας την απόσταση ανάμεσα στα δύο νησιά και βγήκε στην παραλία του Μάλτα, την πρώτη αγκαλιά της Σικίνου. Ήταν επικίνδυνο αυτό που έκανε όχι τόσο για τις ώρες που κολυμπούσε, όσο για τα υπόγεια ρεύματα που υπάρχουν σε αυτό το πέρασμα.

Από τον Μάλτα ανέβηκε με τα πόδια στη Χώρα. Φαντάζεστε την έκπληξη όλων των κατοίκων και κυρίως της κοπέλας, όταν τον αντίκρισαν μπροστά τους.

Οι δύο ερωτευμένοι νέοι παντρεύτηκαν και έκαναν την οικογένεια τους, αφήνοντας πίσω σε εμάς μία μοναδική ιστορία αγάπης να αφηγούμαστε.

Επιλογή: Χαρά Διβόλη, Β' Γυμνασίου

Ιστορία 2^η

Τα παλιά χρόνια πηγαίνανε από τη Σίκινο στα γειτονικά νησιά, την Ίο, τη Σαντορίνη, τη Φολέγανδρο, ακόμη και τη Μήλο, με τα κουπιά, όταν είχε καλό καιρό. Χρησιμοποιούσαν και τα πανιά, όταν ο άνεμος ευνοούσε. Περιμένανε να βρουν μία μπουνάτσα, να έχουν πλέψει τα νησιά, για να πάνε να κάνουν τις δουλειές τους. Γινόταν μία ομάδα δυνατών αντρών που αντέχαν το κουπί και φεύγανε. Στη Μήλο πηγαίνανε να πάρουν πέτρες που τις χρησιμοποιούσαν για να αλέθουν τη φάβα. Ήταν εξαιρετική η φάβα που καλλιεργούσαν στη Σίκινο τότε.

Όταν έφευγε ο πατέρας μου να πάει σε άλλο νησί ή όταν πήγαινε για ψάρεμα, η μάνα μας μας έστελνε στο μύλο του Λύδη να δούμε πότε θα φανεί η βάρκα. Εμείς μικρά παιδιά περιμέναμε με ανυπομονησία και όταν την βλέπαμε τρέχαμε με χαρά να το πούμε στη μάνα. Όταν γυρνούσαν από το ψάρεμα η μάνα ήθελε να ξέρει, αν πιάσανε ψάρια, για να βάλει νερό να βράσει, για να μας ετοιμάσει την κακαβιά να φάμε. Εκείνα τα χρόνια οι άνθρωποι εδώ στο νησί αγωνίζονταν σκληρά για την επιβίωση τους. Βλέπαμε λοιπόν από ψηλά τους άντρες να ανηφορίζουν το μονοπάτι και από τη στάση του σώματος τους και το ρυθμό του βαδίσματος, καταλαβαίναμε, αν τα καλάθια ήταν βαριά, γεμάτα ψάρια.

Επιλογή: Χαρά Διβόλη, Β΄ Γυμνασίου

Ιστορία 3^η

Η ωραιότερη ανάμνηση της παιδικής μου ηλικίας εδώ στη Σίκινο τη δεκαετία του 1950 ήταν όταν πηγαίναμε με τη μητέρα και τα αδέρφια μου στο αυλάκι εκδρομή. Ήταν κάτι που δε συνέβαινε συχνά, καθώς τότε οι άνθρωποι δουλεύανε όλη μέρα στα χωράφια και δεν είχαν χρόνο για εκδρομές, ούτε υπήρχε ως συνήθεια να πηγαίνουν στη θάλασσα να κάνουν μπάνιο. Ξεκινούσαμε από το σπίτι με τυριά, αυγά. Σταματούσαμε στον κήπο μας που ήταν στο δρόμο και κόβαμε ντομάτες, πιπεριές, αντράκλα. Κόβαμε και λεμόνια από μία λεμονιά που είχαμε. Εμείς τα πιτσιρίκια δεν ξέραμε μπάνιο. Κρατιόμασταν από ένα βράχο και χτυπάγαμε τα πόδια μας. Ένα μέτρο πιο κει ήταν άπατα. Η μάνα μας σήκωνε την ποδιά της και τη γέμιζε με πεταλίδες, καβουράκια, κοχυλάκια που έβρισκε στα βράχια γύρω από το αυλάκι. Έβαινε έξω άναβε φωτιά και σε ένα μεγάλο τηγάνι που έφερνε μαζί της έριχνε μπόλικο λάδι και όσα είχε μαζέψει από τη θάλασσα. Τα καβουράκια έπαιρναν ένα υπέροχο κόκκινο χρώμα. Έριχνε μπόλικο λεμόνι, μας έκοβε ψωμί, και βουτούσαμε. Αυτή τη νοστιμιά δε θα την ξεχάσω ποτέ στη ζωή μου. Η γεύση της θάλασσας είναι ακόμη μέσα στο στόμα μου χρόνια μετά.

Εκεί όμως είχα και μία οδυνηρή εμπειρία. Εγώ ήμουν η μικρότερη της οικογένειας. Όταν τα αδέρφια και ξαδέρφια ήταν 16-18, εγώ ήμουν 10. Είχαν πάει στο μωλάκι, όσοι ξέραν μπάνιο. Εγώ μικρούλα κρατιόμουν από τα βραχάκια. Με πιάνει ένας ξαδερφός μου από τα χέρια κι αρχίζει να με βουτάει μέσα στη θάλασσα. Εγώ δεν μπορούσα να πάρω ανάσα. Αυτοί βέβαια γελούσαν. Κάποιος είπε: « Σιγά, μωρέ, θα την πνίξεις!» και έτσι με παράτησε πάνω στο μωλάκι. Εγώ εντωμεταξύ όσο κράτησε αυτή η περιπέτεια, φώναζα: «Άγιε μου Λευτέρη, σώσε με!», καθώς πάνω από το αυλάκι είναι το ξωκκλήσι του Αγίου Ελευθερίου.

Επιλογή: Αναστασία Λαγού

Ιστορία 4^η Επιλογή: Αναστασία Λαγού

Γεννήθηκα το 1950. Μέχρι τα δώδεκα μου χρόνια έζησα στη Σίκινο. Στη συνέχεια η οικογένεια μου μετακόμισε στην Αθήνα, για να πάμε στο σχολείο, καθώς στο νησί δεν είχε γυμνάσιο. Παντρεύτηκα, όταν ήμουν 18 χρονών. Ο άντρας μου ήταν ασυρματιστής σε καράβια, και καθώς ήμουν ερωτευμένη, προτίμησα να πάω κι εγώ στα καράβια μαζί του. Υπήρχε αυτή η δυνατότητα για τις συζύγους των ναυτικών.

Δεν ήξερα ότι αυτό θα μου άνοιγε έναν κόσμο μοναδικό. Δεν το είχα φανταστεί. Ταξίδεψα συνολικά 10 χρόνια με κάποια διαστήματα που ήμουν στη στεριά. Το πρώτο ταξίδι κράτησε 2,5 χρόνια. Ήταν ένα μικρό καράβι φορτηγό. Σαν το Άρτεμις περίπου. Γυρίσαμε όλη την Ευρώπη και τη βόρεια πλευρά της Αφρικής. Τη λατρεύω την Αφρική. Όπου και να πας βλέπεις κάτι διαφορετικό. Τα παράλια της νότιας Αφρικής είναι άγρια, ειδικά εκεί που ενώνει ο ατλαντικός με τον ινδικό. Η έρημος της Ναμίμπιας λέγεται παραλία των ναυαγίων.

Έχω δει φάλαινες, δελφίνια, χελώνες, χελιδονόψαρα. Άλμπαρτος να πετάνε. Κάποιες νύχτες τα μεταναστευτικά πουλιά βλέποντας τα φώτα του καραβιού έπεφταν πάνω του για να ξεκουραστούν.

Μα είδα και σπουδαίες πόλεις της Ευρώπης, καθώς τις ημέρες που έμενε το πλοίο στο λιμάνι, με τον άντρα μου κάναμε μικρά ταξίδια στο εσωτερικό της χώρας. Δε θα ξεχάσω, όταν είδα τον πύργο του Άιφελ! Ή την πόλη της Λισαβόνας. Μπαίνεις στον ποταμό Τάγο πρώτα για να φτάσεις. Στη Βαλτική πάλι έχω δει ένα πολύ ωραίο θέαμα. Έχω δει τον βουνθιακό κόλπο γεμάτο αυγά ρέγγας. Ιδιαίτερη εμπειρία επίσης ήταν ο ήλιος του μεσονυκτίου. Δε νυχτώνει ποτέ. Για λίγο μόνο ήταν σα να σουρούπωνε. Δεν μπορούσαμε να κοιμηθούμε. Δέναμε πανιά στα μάτια. Στο λιμάνι Λούλεα στη Σουηδία- από εκεί φορτώναμε ξυλεία και πηγαίναμε στη Συρία- θυμάμαι είχαν μία γιορτή στις 26 Ιουλίου και κολυμπούσαν στη θάλασσα ανάμεσα στους πάγους.

Ήμουν τυχερή, γιατί πάντα έβρισκα βιβλιοθήκες στα πλοία. Εκεί έμαθα να διαβάζω. Ταυτόχρονα με τον κόσμο των ταξιδιών, ανακάλυψα και τον

κόσμο των βιβλίων. Διάβασα όλους τους ρώσους, ειδικά τον Ντοστογιέφσκι. Έπλεκα, κεντούσα. Κάποιες φορές υπήρχαν κι άλλες γυναίκες, με μία από αυτές, τη Βίκυ, ήμασταν ακόμη φίλες.

Μόνο καλές εμπειρίες έχω. Υπήρχαν όμως και δυσκολίες. Θάλασσες, φουρτούνες, θύελλες. Δε φοβόμουν όμως. Ίσως ήταν η άγνοια της νιότης. Σπάνια είχε μπουνάτσες. Ήταν δύσκολο να συμβιώνεις σε ένα καράβι με 25 άντρες. Η καμπίνα επίσης ήταν μικρή. Είχαμε λιγοστά πράγματα. Ότι μπορούσαμε να έχουμε μες στην καμπίνα.

Μόνο το ναυάγιο ήταν άσχημη εμπειρία. Είχαμε φύγει από τη Σουηδία μέσω της Βαλτικής θάλασσας έχοντας φορτώσει ξυλεία. Πίσω ήταν οι καμπίνες, στη μέση και μπροστά τ' αμπάρια. Τώρα γίνεται ειδική ναυπήγηση για ξυλεία. Υπάρχουν όρθια παραπέτα για να μπορούν εκεί να στηρίζονται τα ξύλα. Τότε όμως η ξυλεία ήταν ένα επικίνδυνο φορτίο. Στη βόρεια θάλασσα είχε πολύ φουρτούνα για αυτό το καραβάκι. Και τη νύχτα ήρθε ένα κύμα και πήγε την ξυλεία από τη μία πλευρά. Το καράβι έγειρε. Παρόλα αυτά σωθήκαμε, γιατί ήμασταν κοντά σε λιμάνι, δεν έδωσε SOS ο καπετάνιος, γιατί όποιος έσωζε το καράβι τότε το έπαιρνε στην ιδιοκτησία του. Κούτσα κούτσα μπήκαμε στο ποτάμι στο Μπρέμεν. Το καράβι είχε μπατάρει, αλλά δε βούλιαξε. Μας συνοδεύαν ριμουλκά. Μας έδεσαν στο λιμάνι. Ζήσαμε μεγάλη αγωνία.

Τα ταξίδια αυτά στη θάλασσα ήταν μια εμπειρία που με σημάδεψε. Καταρχήν με ωρίμασε. Απέκτησα πολλές εμπειρίες. Πήγαμε σε μουσεία, ζωολογικούς κήπους. Μέσα από τα διάφορα πράγματα που είδα, πήρα μία καλλιέργεια. Είχα την ευκαιρία να σκεφτώ. Η απομόνωση σε έβαζε να σκεφτείς πράγματα. Αναγκάστηκα να καταπολεμήσω τις φοβίες μου. Ή θα φουντάρεις στη θάλασσα ή θα τις καταπολεμήσεις. Νομίζω ότι είδα τον κόσμο με άλλα μάτια. Και ο χαρακτήρας μου άλλαξε. Ωρίμασα. Καταστάλαξα στο μυαλό. Δεν είμαι στατική. Θέλω να κάνω πράγματα. Κι όλα αυτά με βοήθησαν στη μετέπειτα ζωή μου.

Αυτοβιογραφικά

A.Κι εγώ η ίδια δεν μπορώ να εξηγήσω, γιατί αγαπάω τόσο παράφορα τη θάλασσα. Δεδομένου μάλιστα ότι έχω μεγαλώσει ανάμεσα σε βουνά, στα όμορφα Γιάννενα. Ίσως έχει παίξει ρόλο το γεγονός ότι η μητέρα μου είναι από τη νησί της λίμνης των Ιωαννίνων και διασχίζαμε με το караβάκι το νερό, για να φτάσουμε ως εκεί. Ο καλός μου παππούς πάλι ήταν ψαράς. Αλλά αυτός ο συσχετισμός δεν αποτελεί επαρκή εξήγηση. Η μικρή λίμνη δεν έχει καμία σχέση με την απεραντοσύνη της θάλασσας. Τα πράσινα θολά νερά της με τη διαφάνεια του γαλανού του πελάγους.

Από μικρή λαχταρούσα τη θάλασσα. Τη ζούσα μόνο τις λίγες μέρες που νοικιάζαμε ένα σπιτάκι δίπλα σε μία υπέροχη μεγάλη παραλία στην Πρέβεζα. Η άμμος ήταν χρυσαφένια και λεπτή. Τα νερά καθαρά και καταγάλανα. Δεν υπήρχαν βράχια ούτε φύκια που να τα σκοτεινιάζουν. Διαφάνεια και φως ήταν για εμένα η θάλασσα. Αλμύρα και γαλάζιο. Ζέστη και παιχνίδι. Χαρά, ενθουσιασμός, ελευθερία.

Πόσο διαφορετικά όμως ήταν τα συναισθήματα μου την ημέρα που έπρεπε να φύγουμε. Βαριά μελαγχολία, θλίψη κι ένας κόμπος στο στομάχι, γιατί ήξερα ότι θα κάνω ένα χρόνο να δω πάλι τη θάλασσα. Και πώς περνούν 12 μήνες χωρίς θάλασσα;;;

Θυμάμαι σαν και τώρα να είμαστε στριμωγμένα τέσσερα αδερφάκια στο μικρό αυτοκίνητο και να φεύγουμε. Εγώ μικρό κοριτσάκι με το κεφαλάκι μου κολλημένο στο τζάμι του αυτοκινήτου να ρουφάω τις τελευταίες εικόνες της θάλασσας. Και το κασετόφωνο να παίζει:

Δεν ήταν νησί

ήταν θεριό που κείτονταν στη θάλασσα

Ήταν η γοργόνα

η αδερφή του Μέγα Αλέξανδρου

που θρηνούσε

και φουρτούνιαζε το πέλαγο.

Περάσαν τα χρόνια. Και η ζωή γενναιόδωρη μου επέτρεψε να πραγματοποιήσω το όνειρο μου: να ζω όχι απλά δίπλα στη θάλασσα, αλλά σε ένα μικρό νησί, τη Σίκινο, και να βλέπω τη θάλασσα να με περιβάλλει από παντού. Οι περισσότεροι άνθρωποι στη θέση μου θα ένιωθαν τη θάλασσα να τους αποκλείει από τον υπόλοιπο κόσμο, εγώ όμως νιώθω ακριβώς το αντίθετο: τη θάλασσα να με προστατεύει από όλον τον άλλο κόσμο σε μία μεγάλη αγκαλιά...

«Μικρή λυπημένη μου θάλασσα

χωρίς στεριά και κύμα,

θυμάμαι πως κάποτε αντάλλαξα

έναν κόσμο να σ' έχω για μοίρα.»

B. Η μητέρα μου είχε μάθει να κολυμπάει στη λίμνη των Ιωαννίνων, καθώς ζούσε και μεγάλωνε στο νησάκι της. Τα νερά της λίμνης δεν έχουν φυσικά αλάτι, άρα ούτε άνωση. Όταν το καλοκαίρι πηγαίναμε στη θάλασσα ήμουν υπερήφανη για το πόσο καλή κολυμβήτρια ήταν η μητέρα μου που ανοιγόταν στα βαθιά μόνη της χωρίς να φοβάται.

Μία μέρα όμως ενώ κολυμπούσε μόνη της στ' ανοιχτά είδε σε κάποια απόσταση ένα πτερύγιο στο νερό να πλησιάζει αργά- εγώ στη θέση της θα είχα πεθάνει σίγουρα από το φόβο μου! Η μητέρα μου άρχισε να κολυμπάει προς τη στεριά με κινήσεις που να μη προδίδουν πανικό, αλλά ηρεμία και σταθερότητα. Εντωμεταξύ οι άνθρωποι στην παραλία άρχισαν να συνειδητοποιούν τι συνέβαινε και είχαν μαζευτεί παρακολουθώντας με αγωνία την έκβαση.

Ευτυχώς για εμάς- δυστυχώς για εκείνο- ήταν ένα νεκρό νεαρό δελφίνι που είχε πιαστεί σε κάποιο παραγάδι, είχε καταφέρει να ξεφύγει, αλλά πληγώθηκε και τελικά πέθανε. Τώρα το έβγαζα σιγά-σιγά έξω στη στεριά το κύμα. Μπήκαν κι άλλοι άνθρωποι στο νερό και βοήθησαν να το βγάλουν έξω.

Τότε εμείς μικρά παιδιά το πλησιάσαμε κι αρχίσαμε να το χαϊδεύουμε δείχνοντας του- παρόλο που δε μπορούσε πια να το νιώσει- όλη μας την

αγάπη και τη συμπάθεια. Στα μάτια μας φάνταζε πολύ μεγάλο, πολύ όμορφο και πολύ θλιμμένο.

Όταν τελικά ήρθε ένα σώμα του λιμενικού να το πάρει, ένιωσα ότι η παραλία άδειασε ξαφνικά και το κενό αυτό μεταφέρθηκε και μέσα στην ψυχή μου. Ήταν η πρώτη φορά που συνειδητοποίησα πόσο κακό μπορεί να κάνει ο άνθρωπος στα πλάσματα της θάλασσας.

«Πρόσεχε, να προφέρει καθαρά τη λέξη *θάλασσα*, έτσι που να γυαλίσουν μέσα της όλα τα δελφίνια.

Κι η ερημιά πολλή που να χωρά ο Θεός κι η κάθε μια σταγόνα σταθερή στον ήλιο ν' ανεβαίνει!» (Οδυσσέας Ελύτης, *Ετεροθαλή*, απόσπασμα)

Από τότε προσέχω να προφέρω καθαρά τη λέξη *θάλασσα*, ώστε να γυαλίζει μέσα της κι αυτό το ένα δελφίνι που άγγιξα κι αγάπησα. Ζωντανό, ελεύθερο, υπερήφανο, χαρούμενο.

Γ. Το μεγάλο μου όνειρο από την εφηβεία ήταν να ζήσω σε ένα νησί των Κυκλάδων. Πέρα από τη μεγάλη μου αγάπη για τη θάλασσα, οι εικόνες της ποίησης του Οδυσσέα Ελύτη και οι φωτογραφίες που έβλεπα από τα νησιά αυτά με συνέπαιρναν. Κάτι με καλούσε!

Πρωτοδιορίστηκα το 2005 στην Κεφαλονιά. Την επόμενη χρονιά πήγα στην Κέρκυρα και έπειτα στην Κρήτη. Όμορφα και διαφορετικά μεταξύ τους νησιά. Διαφορετικά από τα νησιά των Κυκλάδων. Στη συνέχεια όμως χρειάστηκε να επιστρέψω στον τόπο καταγωγής μου, την Ήπειρο, όπου έμεινα για έξι χρόνια. Και μου έλειψε φριχτά η θάλασσα. Τότε ήταν που αποφάσισα να πραγματοποιήσω το όνειρο μου και κόντρα στις παροτρύνσεις φίλων και συγγενών, ήρθα στη Σίκινο. Δεν τη γνώριζα. Δεν την είχα επισκεφθεί. Ήθελα όμως να ζήσω σε ένα νησί που να μην έχει αλλοιωθεί από τη λαίλαπα του τουρισμού. Ήθελα ένα νησί που να μπορέσω να προσεγγίσω βιωματικά την ποίηση του Οδυσσέα Ελύτη. Όταν λοιπόν πληροφορήθηκα ότι ο ποιητής ζήτησε στη διαθήκη του να χτιστεί στη Σίκινο ένα εκκλησάκι ως μνημόσυνο του αφιερωμένο στην Παναγία Παντοχαρά είπα: «Εκεί θα πάω! Για να το διαλέξει αυτός, κάτι ξέρει..»

Κι όντως ήξερε! Η Σίκινος για εμένα είναι η εκπλήρωση του στίχου «Από το ελάχιστο φτάνεις πιο σύντομα οπουδήποτε. Μόνο που είναι πιο δύσκολο.»

Ήρθα λοιπόν με μεγάλη λαχτάρα να βρω πάλι τη θάλασσα μου σε μία άλλη διάσταση. Ήταν Σεπτέμβρης του 2015. Διάλεξα ένα σπίτι στα βορινά- κόντρα πάλι στις συμβουλές όλων να βρω σπίτι προστατευμένο από το βοριά που λυσομανά στις Κυκλάδες- γιατί με μάγεψε το απέραντο γαλάζιο που απλωνόταν μπροστά μου.

Όμως εκείνη η χρονιά εξελίχτηκε διαφορετικά απ' ό,τι περίμενα, καθώς μία από τις πιο μελανές σελίδες της νεότερης ιστορίας ξεδιπλωνόταν στα όμορφα νερά

του Αιγαίου. Εκατοντάδες Σύριοι μετανάστες προσπαθούσαν με λέμβους να διασχίσουν τη θάλασσα, για να φτάσουν στην Ευρώπη κυνηγημένοι από τον εφιάλτη του πολέμου και την οδύνη του ξεριζωμού. Εκατοντάδες πνίγηκαν σε αυτά τα νερά. Κάθε μήνα, κάθε εβδομάδα σχεδόν ακούγαμε για ένα νέο ναυάγιο. Ήταν η πρώτη φορά που κοίταζα τη θάλασσα και αντί να με γεμίζει γαλήνη και ψυχική ανάταση, όπως συνέβαινε μέχρι τότε, με πλήγωνε βαθιά. Άρχισα να χάνω τη σύνδεση μου μαζί της. Άρχισε στα μάτια μου να γίνεται κάτι σκοτεινό. Θυμάμαι μία φορά καθώς ατένιζα τη θάλασσα από το μπαλκόνι μου, είδα ένα πορτοκαλί σωσίβιο να πλέει προς το βορινό αυλάκι. Κι όσο το κοίταζα να πλησιάζει, τόσο η καρδιά μου απομακρυνόταν από τη θάλασσα.

Και ήρθε εκείνη η φριχτή μέρα που αντίκρισα σε φωτογραφία το άψυχο κορμάκι του Αϊλάν σε μία ακτή δίπλα στο κύμα και έχασα σχεδόν τη φωνή μου. Θύμωσα τόσο πολύ με τη θάλασσα! Ένιωσα ότι ποτέ ξανά δε θα αφεθώ στα νερά της, όπως απολάμβανα να κάνω. Δεν άντεχα να την βλέπω και να την ακούω πια.

Έφτασε η Άνοιξη του 2016. Κατέβηκα μαζί με τους υπόλοιπους κατοίκους του νησιού στην Αλοπρόνοια, το λιμάνι, για να υποδεχτούμε την ομάδα της Σύμπλευσης που θα επισκεπτόταν το νησί μας. Δεν ήξερα τι ακριβώς θα έβλεπα, ούτε τι θα ζούσα τις επόμενες ώρες. Είδα λοιπόν 11 φουσκωτά σκάφη να πλησιάζουν το νησί μας με μία αποφασιστική ενέργεια δύναμης και χαράς. Σα δελφίνια, σαν πουλιά. Το νησί μας γέμισε από ανθρώπους νέους ή και μεγαλύτερους που τους ένωνε όμως η αγάπη για τον συνάνθρωπο και τη θάλασσα. Ιατρεία στήθηκαν στο χώρο του σχολείου, όπου προσφέρθηκε αφιλοκερδώς ιατρική περίθαλψη. Μα κυρίως ήταν τα λόγια ενθάρρυνσης και τα χαμόγελα αγάπης που ζέσταναν την καρδιά μας.

Και τότε αισθάνθηκα ότι η θάλασσα έφερε το καλό στο νησί μας. Αισθάνθηκα ότι δεν είναι η θάλασσα «κακιά», αλλά οι άνθρωποι γίνονται κακοί, σκληροί, άπληστοι. Δεν είναι η θάλασσα. Είναι οι άνθρωποι.

Και με έναν ήσυχο και μυστικό τρόπο, αποκαταστάθηκε μέσα μου η σχέση μου με τη θάλασσα.

Και είμαι ακόμη εδώ. Σε αυτό το μικρό, μαγικό νησί. Με τη θάλασσα να με ταξιδεύει, να με γαληνεύει, να με προστατεύει, να με καλεί να της μοιάσω αυξάνοντας τη συν-χωρητικότητα της καρδιάς μου...

«Τι σε μέλλει εσένα σκόρπια μου ψυχή

που εγώ τον πόνο μου έκανα νησί

να σπέρνει ο ήλιος πάνω μου φωτιά

και τ' άστρα μοναξιά.

Πεθύμησα ένα σύννεφο

βροχή να πιω κι ουρανό.

Θάλασσα ζωή χρόνια περιμένω

πλοίο κουρσεμένο σ' άγωνα γραμμή
θάλασσα ζωή με πανιά σχισμένα
και κουπιά σπασμένα πάρε με μαζί.

Τι σε μέλλει εσένα άδεια μου καρδιά
κι αν αγαπώ παράξενα παιδιά
που κρύβουν στο φιλί τους προσευχή
της μάνας τους ευχή.»

Αναστασία Λαγού

Η θάλασσα δεν είναι μπλε

Άγνωστο πόσο κράτησε η εσχάτη των νυχτών. Γνωστό μονάχα πως δε θα ξημέρωνε πια. Το σκοτάδι είχε τυλίξει πυκνό υφάδι την οικουμένη.

Κι όμως, παρά τις προφητείες, το έρεβος δεν είχε φωλιάσει εντός τους. Αντίθετα, έγιναν διάφανοι. Στα σωθικά τους έφεγγε μια φλόγα. Άλλοι έλεγαν για κείνη τη φωτίτσα «Ίδού η αγάπη», άλλοι «Ίδού το πνεύμα», άλλοι «Ίδού η ψυχή» και οι πιο πολλοί «Ίδού ο Θεός».

Τελευταία πήδηξε στη σχεδιά η σοφή γυναίκα.

Αύριο, όταν κανένας άνθρωπος δε θα 'ναι να τον κοιτάει, ο ουρανός θα γίνει κι αυτός διάφανος. Και τότε ο Γαλαξίας θα καθρεφτίζεται στη θάλασσα, που θα 'ναι πια κι εκείνη διάφανη. Όμως κανένα παιδί δε θα κολυμπά ανάμεσα στην αντανάκλαση των πλανητών στη θάλασσα που δε θα είναι πια μπλε».

Πέλα Σουλτάτου

Επιλογή: Γιώργος Τσιαπλής